

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 39. europaudvalgsmøde

Dato: torsdag den 10. juni 2021

Tidspunkt: kl. 12.30

Sted: vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Henrik Møller (S), næstformand, Rasmus Nordqvist (SF), Charlotte Broman Mølbak (SF), Søren Søndergaard (EL), Victoria Velasquez (EL), Kim Valentin (V), Orla Østerby (UFG) og Per Larsen (KF).

Desuden deltog: Social- og ældreminister Astrid Krag, beskæftigelsesminister Peter Hummelgaard og sundhedsminister Magnus Heunicke.

Henrik Møller fungerede som formand under hele mødet.

L Punkt 1. Meddelelser fra formanden

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

Punkt 2. Modtagelse af deputation fra Forsikring og Pension vedr. revision af solvenskrav til europæiske forsikrings- og pensionselskaber (Solvens II)

EUU alm. del (20) – bilag 574 (henvendelse af 1/6-21 fra Forsikring og Pension vedr. Solvens II)

Forsikring og Pension
Vicedirektør Jan V. Hansen
Chefkonsulent Kirstine Thorsen
Senior EU Affairs Advisor Michael Riff Alexandersen

Jan V. Hansen: Tak for muligheden for dette foretræde. Det, som jeg vil tale om, påvirker hverdagen for alle danskere med en pensionsordning og/eller en forsikringsordning, hvilket vil sige næsten alle danskere: solvensregulering af pensions- og skadeforsikringselskaber. Sagt med andre ord handler det om, hvor store reserver eller hvor meget kapital, selskaberne skal være i besiddelse af. Solvensreguleringens formål er at sikre, at danskerne kan få de pensioner og erstatninger, som de har krav på. Det støtter vi som branche selvfølgelig hundrede procent op om – ingen ønsker høj forbrugerbeskyttelse og en fortsat tillid til den danske pensions- og forsikringssektor højere end os. Vi er overordnet set tilfredse med den nuværende regulering.

Men det har sin pris, når man strammer reguleringen for meget, og det er det, jeg vil tale om i dag. Den Europæiske Tilsynsmyndighed for Forsikrings- og Arbejdsmarkedspensionsordninger (EIOPA) kom i december 2020 med et forslag til Kommissionen, der indebærer voldsomme stramninger af de europæiske solvensregler. Det forslag vil få negative konsekvenser for især den pensionsopsparende danske økonomi og den grønne omstilling. Indtil videre har sagen ikke tiltrukket sig nogen betydelig politisk opmærksomhed, men det burde den.

Problemet med forslaget består i, at pensions- og forsikringselskaber tvinges til at holde mere kapital og til at sende flere indberetninger til myndighederne. Her er det værd at bemærke, at selskaberne i forvejen har kapitaloverdækning på 2,5 gange det krævede, og at de på nuværende tidspunkt rapporterer virkelig meget. Det mærkelige ved sagen er, at EIOPA i sit forslag skriver, at regelændringerne vil være økonomisk neutrale for sektoren og dermed de danske pensionsopsparende, men det er mildest talt falsk varebetegnelse.

I samarbejde med den europæiske paraplyorganisation for forsikringselskaber, Insurance Europa, har vi undersøgt, hvilke negative konsekvenser forslaget kan have for de danske selskaber. Og det drejer sig ikke om småting. Det kan medføre en reduktion i investeringer i f.eks. vindmøller og børsnoterede i størrelsesordenen 25-35 mia. kr. Det er betydeligt negativt, på trods af at vi i branchen i forvejen investerer mere end 1.000 mia. kr. i Danmark. Stramningerne vil desuden betyde et lavere afkast for pensionsopsparende, og det vil få konsekvenser for de offentlige finanser via pensionsafkastskatten, som sidste år indbragte knap 50 mia. kr. til statskassen.

Forklaringen på dette er, at selskaberne med strammere solvensregler tvinges til at investere med mindre risiko. Det vil sige, at de kan købe færre aktier og virksomhedsobligationer i danske selska-

ber, mens branchen samtidig bliver begrænset i at foretage grønne investeringer, som i f.eks. havvindmølleparker og klimavenlige bygninger – investeringer, som vi har fået bekræftet, er vigtige for den grønne omstilling og 70-procentsmålet i 2030. Endvidere vil det gøre det svært at skabe vilkårene for den grønne kickstart efter covid-19-krisen, hvor vi på én og samme tid skal have øget væksten og beskæftigelsen og styrket den grønne omstilling.

Forslaget kommer fra embedsværket i EIOPA, og det er sendt til Kommissionen, de europæiske folkevalgte og de politisk ansvarlige, som heldigvis har flere dagsordener end blot at stramme vilkårene for den finansielle sektor. Vi foreslår derfor, at Danmark beder Kommissionen om at få afdækket alle forslagets omkostninger for den danske pensionssektor, både effekten på afkast og investeringsmulighederne, så det kan blive belyst, om det virkelig kan være rigtigt, at forslaget er omkostningsmæssigt neutralt, som EIOPA skriver i indledningen. Danske politikere og myndigheder har derfor en vigtig opgave med at sikre, at der ikke bliver vedtaget nye europæiske regler, som er i modstrid med danske interesser og de danske pensionsopsparendes interesser.

Solvens II, som forslaget hedder, er på dagsordenen som et orienteringspunkt ved det kommende møde i Økofin-rådet den 18. juni 2021. Den 16. juni skal erhvervsministeren forelægge forhandlingsoplæg vedrørende sagen i Europaudvalget. Vi foreslår, at det fremover bliver muligt at inddrage Europaudvalget og andre fagudvalg i Folketinget i god tid, før ministeren forelægger forhandlingsoplæg. Vi vil gerne stille os til rådighed for tidlige drøftelser i lovgivningsprocesser fremover.

Endelig vil jeg nævne, at forslaget også har indflydelse på, hvordan man i Danmark organiserer garantifonde for skadesforsikring. Det handler grundlæggende om, at en dansk garantifond går ind og dækker det skyldige beløb, hvis en person med en forsikring er så uheldig, at der sker en skade, og skadeforsikringsgesellschaften går konkurs. På nuværende tidspunkt er det organiseret sådan, at den danske garantifond dækker forsikringer i Danmark, men et af de supplerende forslag går ud på, at tilmed forsikringer tegnet af danske forsikringselskaber i udlandet skal dækkes. Det kan blive dyrt. Men lad os komme nærmere ind på det, hvis der er interesse for det.

Kim Valentin: For det første vil jeg sige, at det ikke lyder godt. Jeg erindrings dog ikke at have set det punkt på dagsordenen for mødet den 16. juni. Det kan vi lige undersøge.

I nævner, at forslaget vil medføre et provenutab for staten, og det er interessant. Hvis de 25-35 mia. kr. ikke kan investeres i aktier, går jeg ud fra, at de så vil blive lagt over i noget risikofrit i stedet, hvilket vil betyde en forskel på ca. 6 pct. Det er et provenutab på et par hundrede millioner om året. Men det er bare min umiddelbare hovedregning. Ligger I inde med beregninger på dette?

Findes der beregninger, som dokumenterer, at forslaget vil være omkostningsmæssigt neutralt? Det kunne være interessant at se, hvordan de er nået frem til det resultat.

Orla Østerby: Jeg kunne også godt tænke mig at se beregningerne. Er det udelukkende et problem for Danmark? Har vi en helt særlig pensionsopbygning i forhold til resten af landene i Europa, eller har vi allierede i denne sag?

Jan V. Hansen: Vi har fået bekræftet, at erhvervsministeren skal forelægge forhandlingsoplæg om Solvens II den 16. juni, forud for økofinrådsmødet den 18. juni.

Vi har ikke på forhånd fremsendt provenuberegninger, men vi vil selvfølgelig gøre det i umiddelbar forlængelse af dette møde. Det er naturligvis relevant, og vi vil gerne bidrage med at sætte nogle tal på efter vores bedste skøn.

EIOPA har afleveret en rapport på over tusind sider med mange tal og tabeller, og vi kan simpelt hen ikke finde dokumentation for, at forslaget skulle være omkostningsmæssigt neutralt for pensionssektoren i Danmark og i udlandet. Derfor har vi sammen med Insurance Europa brugt en del tid og ressourcer på at regne igennem, hvilke konsekvenser forslaget har. Det er vigtigt, at det bliver udredt i de videre drøftelser. Selv om der fra EIOPA's side er lagt et stort arbejde i rapporten, mener vi ikke, at den alene udgør et ordentligt beslutningsgrundlag.

I Danmark såvel som i andre lande spiller pensionssektoren en stor rolle i den grønne omstilling. I Danmark fylder pensionssektoren sammenlignet med de andre lande dog væsentlig mere og har flere økonomiske muskler til at fremme den grønne omstilling. Via Insurance Europa samarbejder vi med selskaber i andre lande, og det har meget høj prioritet at komme til bunds i denne sag og få de rigtige tal frem.

Den fungerende formand: Tak, fordi I kom. Finansministeren kommer i udvalget i næste uge, men om den sag kommer på, er ikke umiddelbart til at sige. Under alle omstændigheder har I mulighed for at følge med via streaming.

Punkt 3. Rådsmøde nr. 3802 (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse – social) den 14. juni 2021

EUU alm. del (20) – bilag 593 (kommenteret dagsorden)

Social- og ældreministeren: Jeg vil forelægge alle fire punkter på dagsordenen til orientering. Under punktet *Eventuelt* vil jeg desuden kort informere om afholdelsen af en højniveaunkonference om bekæmpelse af hjemløshed.

Før vi begynder, vil jeg gerne kort sige lidt om deltagelse i rådsmøder, da jeg ved, at det har udvalgets bevågenhed, at der er dansk ministerdeltagelse. EPSCO-rådet dækker både beskæftigelses-, ligestillings- og socialpolitik. Parallelt hermed har sundhedsministrene deres egne møder. Vi afklarer deltagelse mellem beskæftigelsesministeren og social- og ældreministeren fra gang til gang, og jeg havde oprindeligt dette møde liggende i min kalender. Siden er der imidlertid på embedsmandsplan opnået enighed om de sager, jeg er ansvarlig for – mens min kollega har ansvaret for nogle af de punkter, hvor der til gengæld forventes at være debat mellem ministrene. Det bliver derfor beskæftigelsesministeren, der deltager på vegne af os begge. Han vil således også i dag forelægge vores to delte dagsordenspunkter om henholdsvis det europæiske semester og om opfølgning på Porto-topmødet.

1. Rådshenstilling om oprettelsen af en europæisk børnegaranti

– *Vedtagelse*

KOM (2021) 0137

Rådsmøde 3802 – bilag 1 (samlenotat side 2)

EU-note (20) – E 31 (EU-note af 25/3-21)

Social- og ældreministeren: Der er lagt op til vedtagelse af rådshenstillingen på mødet den 14. juni. Den er ikke juridisk bindende, og vedtagelsen kræver et kvalificeret flertal. Da rådshenstillingen hverken er juridisk bindende eller vurderes at være indholdsmæssigt problematisk, forelægges den udvalget til orientering.

Børnegarantiens formål er at bekæmpe børnefattigdom i EU og sørge for, at fattige børn kan bryde den negative sociale arv. Medlemsstaterne skal sikre, at børn i fattigdom eller i risiko for fattigdom har gratis adgang til det, som i henstillingen kaldes nøgletjenester. Det omfatter bl.a. gratis adgang til dagtilbud, uddannelse, herunder skolebaserede aktiviteter og et måltid mad hver skoledag, sundhedspleje samt en effektiv adgang til sund næring og ordentlige boligforhold.

Regeringens overordnede holdning

Regeringen kan varmt støtte ambitionen om at bekæmpe social eksklusion blandt børn i EU. Ingen børn fortjener at vokse op i fattigdom og få en dårligere start på livet end deres jævnaldrende kammerater. Selv om det overordnede mål kan støttes, har det været vigtigt fra dansk side, at rådshenstillingen fuldt ud respekterer den nationale kompetence på socialområdet og kan rumme, at vi indretter vores velfærdssystemer forskelligt. Det er vigtigt, at Danmark ikke pålægges et moralsk ansvar for at skulle iværksætte nye ressourcetunge tiltag, når nu de nuværende danske forhold anses for at være dækkende.

Skolemåltider

Et af de punkter, regeringen i denne forbindelse har været særligt opmærksom på, er forslaget om at stille et gratis måltid til rådighed hver skoledag. Det passer ikke umiddelbart ind i den danske tradition for at medbringe madpakker.

Gennem forhandlingerne og dialog med Kommissionen er det blevet tydeliggjort, at det er op til medlemsstaterne selv at tilrettelægge, hvordan måltidet stilles til rådighed. Det kan eksempelvis sikres indirekte ved, at forældrene modtager børnepenge eller andre sociale ydelser. Man har således skabt den økonomiske forudsætning for, at forældrene kan sørge for, at deres børn får et ordentligt måltid mad til frokost. Samme princip gør sig gældende for de andre nøgletjenester, og der er generelt en stor fleksibilitet i henstillingen, i og med at udmøntningen er underlagt national kompetence.

Vurdering og vedtagelser

Det vurderes, at forslaget om oprettelsen af en europæisk børnegaranti er velbalanceret og fuldt ud respekterer den nationale kompetence og subsidiaritetsprincippet. Samtidig tager forslaget hensyn til forskellige nationale forhold og traditioner. På den baggrund vurderer regeringen, at rådshenstillingen på mødet kan tiltrædes fra dansk side. Det forventes, at rådshenstillingen også vil blive støttet af de andre medlemslande.

Kim Valentin: Vi i Venstre er tilfredse med, at ministeren siger, at rådshenstillingen ikke giver anledning til, at Danmark skal foretage sig noget. Vi lever allerede op til henstillingen, og den er ikke bindende alligevel. Jeg vil dog på Venstres vegne gerne udtrykke, at diskussioner af den art slet ikke burde føres i EU. Det ikke er et emne, EU skal blande sig i.

Hvem skulle garantien i øvrigt hjælpe? Det har jeg haft lidt svært ved at finde ud af. Hvem får noget ud af, at EU italesætter dette? Og hvad siger de lande, der ikke lever op til garantien, til, at de andre vedtager en henstilling, der sigter til dem?

Social- og ældreministeren: Regeringen er enig: I Danmark skal vi selv bestemme, hvordan vi indretter os for at sikre gode og trygge børneliv. Hensigten med garantien er at sætte en ramme, der ganske vist ikke er juridisk, men som stadig udgør et instrument for en fælles ambition i EU om at løfte børn ud af fattigdom. Danmark lever fuldt ud op til henstillingernes indhold; det gør alle lande ikke, som det ser ud nu. Derfor skal denne henstilling jo ses som en del af den bredere indsats, EU foretager for at styrke social inklusion og gode grundlæggende levevilkår for børn i EU. Alle lande støtter en vedtagelse af henstillingen, så der er i hvert fald ingen lande, som har tænkt sig at sætte sig over i hjørnet og være sure over, at EU forholder sig til disse emner.

2. Rådskonklusioner om Strategi for rettigheder for personer med handicap 2021-2030

– Vedtagelse

KOM (2021) 0101

Rådsmøde 3802 – bilag 1 (samlenotat side 8)

Kort om handicapstrategien

Social- og ældreministeren: Den nye strategi er en meddelelse fra Kommissionen, som ikke skal forhandles, og som ikke er bindende for medlemsstaterne. Den afløser Kommissionens europæiske handicapstrategi for 2010-2020, hvis formål var at styrke rettighederne for personer med handicap og implementere FN's Handicapkonvention i EU. Den nye strategi tjener samme formål og indeholder en række tiltag og initiativer, som Kommissionen vil fremsætte løbende frem mod 2030.

Generelt kan regeringen støtte, at der sættes fokus på rettigheder for personer med handicap, og at FN's handicapkonvention implementeres i EU. Der skal tages individuelt stilling til de konkrete tiltag, som beskrives i strategien, efterhånden som de offentliggøres af Kommissionen. For nuværende er de kun beskrevet overfladisk i strategien.

Rådskonklusionerne om handicapstrategien

Med rådskonklusionerne om handicapstrategien byder Rådet den nye strategi velkommen og støtter dens formål med at sikre personer med handicap rettigheder i EU. Strategien sætter fokus på udfordringer og rettigheder for personer med handicap på en lang række områder og har et gennemgående fokus på lige adgang og beskyttelse mod diskrimination.

Regeringen kan støtte rådskonklusionerne, som sammen med Kommissionens handicapstrategi understreger principperne i FN's Handicapkonvention og om at inkludere personer med handicap i det øvrige samfund.

Kim Valentin: Kan ministeren bekræfte, at Kommissionens strategi ikke giver anledning til ændringer på området i Danmark, i og med at vi allerede lever op til mål og principper?

Social- og ældreministeren: Ja, jeg kan bekræfte, at der ikke er noget at skulle forelægge her. Strategien binder ikke medlemsstaterne, og intet af det skal forhandles. Eventuelle konkrete initiativer i forlængelse af strategien vil vi kigge på, når de måtte komme.

3. Hovedbudskaber i Socialkomitéen og Kommissionens fælles rapport om langtidspleje

– Vedtagelse

Rådsmøde 3802 – bilag 1 (samlenotat side 11)

Social- og ældreministeren: Jeg vil kun ganske kort nævne hovedbudskaberne om langtidspleje for ældre, der opsummerer tendenser og pejlemærker fra Socialkomitéen og Kommissionens fælles rapport herom, idet jeg henviser til samlenotatet for yderligere baggrund. Dog vil jeg fremhæve, at der er tale om et analytisk samarbejde uden juridiske eller økonomiske forpligtelser, som sker i fuld respekt for medlemsstaternes kompetence på området.

Kim Valentin: Her er Venstre hundrede procent enige i regeringens holdning. Jeg vil dog gerne ytre, at vi også på dette område er kritiske over for EU's indblanding. Det er ikke emner, der angår EU.

Jeg vil desuden benytte lejligheden til at spørge til ministerens holdning til, at næsten 90 pct. af dem, der arbejder i plejesektoren, er kvinder. Mener ministeren, at den store kønsslagside er en forhindring for at uddanne tilstrækkeligt med arbejdskraft inden for sektoren?

Social- og ældreministeren: Jeg er enig med Kim Valentin i, at der ikke er tale om et område med EU-kompetence. Til gengæld kan det vise sig værdifuldt, når de lande, som er langt fremme på et område, deler viden med de andre lande. Tidligere i dag havde jeg f.eks. selv et møde med min franske kollega, ældreminister Brigitte Bourguignon, som var meget optaget af, hvordan vi har struktureret den danske ældrepleje og bestemmelserne i vores servicelov. Det er jo altid godt, når man kan inspirere hinanden – men ellers er jeg som sagt enig.

Spørgsmålet om kønsslagsiden opfatter jeg som politisk og løsrevet fra det kommende rådsmøde. Vi kunne jo føre en længere diskussion om det kønsopdelte arbejdsmarked, ungdomsuddannelser, livslang læring og efteruddannelse – men af respekt for Europaudvalgets tid vil jeg nøjes med at svare, at jeg er glad for, at vi for at afhjælpe rekrutteringsproblemerne i den danske ældrepleje har givet mulighed for, at ledige kan tage en social- og sundhedsuddannelse med 110 pct. af dagpengene. Det er en måde, hvorpå vi kan få folk til at uddanne sig inden for disse fag, som ikke finder vej ad de gængse kanaler.

4. Forslag til Rådets direktiv om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering

– *Fremskridtsrapport*

KOM (2008) 0426

Rådsmøde 3802 – bilag 1 (samlenotat side 13)

KOM (2008) 0426 – bilag 7 (udtalelse af 26/9-08 fra EUU til Kommissionen)

KOM (2008) 0426 – svar på spm. 8 om, hvorledes det danske indlæg, hænger sammen med den i samlenotatet angivne holdning om, at "Regeringen [overordnet] støtter målet om bekæmpelse af diskrimination og accepterer idéen om et direktiv på området", fra social- og indenrigsministeren

KOM (2008) 0426 – svar på spm. 6 om, hvorvidt regeringen vil arbejde for at Antidiskriminationsdirektivet opdateres, således at der tages højde for udviklingen på området, fra ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling

KOM (2008) 0426 – svar på spm. 5 om, hvilke garantier regeringen kan stille for, at direktivet ikke efterfølgende får et bredere virkningsfelt end tilsigtet, fra social- og indenrigsministeren

KOM (2008) 0426 – svar på spm. 4 om, hvorvidt direktivforslagets artikel 8, stk. 1 indebærer omvendt bevisbyrde, hvorved det er den indklagede, der skal bevise, at forbuddet mod forskelsbehandling ikke er blevet overtrådt, fra social- og indenrigsministeren

KOM (2008) 0426 – svar på spm. 3 om, hvorvidt direktivforslaget vil have konsekvenser for medlemsstaternes mulighed for selv at bestemme, om de vil tillade ægteskab mellem to personer af samme køn, fra social- og indenrigsministeren

EUU - KOM (2008) 0426 – svar på spm. nr. 1, fra udenrigsministeren

EUU KOM (2008) 0426 – svar på spm. 2, fra udenrigsministeren

EUU alm. del (19) – bilag 140 (udvalgsmødereferat side 67, senest behandlet i EUU 11710-19)

Social- og ældreministeren: Dette forslag blev fremsat tilbage i 2008, og udvalget er blevet orienteret om det mange gange, senest i oktober 2019. Forslaget går ud på at gennemføre princippet om ligebehandling af mennesker uden for arbejdsmarkedet uanset deres religion eller tro, handicap, alder eller seksuelle orientering. Forslaget kræver enstemmighed, og forhandlingerne har reelt været blokeret i Rådet siden fremsættelsen.

Opdatering om forhandlingerne siden sidste forelæggelse

I 2019 tog det finske formandskab direktivet op til debat mellem ministrene, hvor jeg selv var i Luxembourg. Formålet var at afdække, hvad medlemslandenes mere grundlæggende reservationer bundet i. De efterfølgende formandskaber har fulgt lidt op på dette arbejde på embedsmandsplan, bl.a. med nogle spørgeskemaer, men sagen har ikke været på et rådsmøde og har derfor ikke været forelagt Europaudvalget siden.

Status er, at der nok ikke kan gives et entydigt svar på, hvad medlemsstaternes reservationer og bekymringer er. Ej heller er der nogen let løsning herpå. Der er tale om et bredt og komplekst direktiv med mange både juridiske og økonomiske uklarheder.

Under det nuværende formandskab har sagen kun været behandlet på et enkelt embedsmandsmøde, hvor man bl.a. har drøftet en midlertidig dispensation for rimelig tilpasning af boliger (for personer med handicap), som er en af de større økonomiske bekymringer for mange lande. Omvendt var andre lande kritiske, da man mente, at det udvander rettigheder, der allerede er vedtaget i FN's Handicapkonvention.

Den øjeblikkelige status

Det siger sig selv, at en enkelt forhandlingsrunde på embedsmandsniveau ikke bringer et direktiv af dette format nærmere en vedtagelse. Sagen er derfor på rådsmødet til såkaldt fremskridtsrapport, altså blot en status over forhandlingerne, og der forventes ingen debat mellem ministrene.

Dansk holdning til forslaget

Afsluttende vil jeg kort fremhæve den danske regerings holdning: Der er tale om et komplekst direktiv, og der er behov for en afbalanceret tilgang. På den ene side er der princippet om ligebehandling. Vi har fra dansk side støttet formålet med direktivet siden fremsættelsen. På den anden side rummer direktivet en lang række juridiske og økonomiske uklarheder, som gør det vanskeligt for medlemsstaterne at gennemskue forslagets konsekvenser.

Der er vigtigt for Danmark, at der fortsat arbejdes på at få klarlagt direktivets rækkevidde, da det i sin nuværende form har en lang række uklarheder af juridisk og økonomisk karakter. Det er derfor helt afgørende for regeringen, at der bliver fuld klarhed over forslagets juridiske og økonomiske aspekter, før videre skridt overvejes. Det er fortsat den danske tilgang.

Kim Valentin: I Venstre mener vi, at man skal afholde sig fra at gøre EU til en socialstat. Nu siger ministeren ganske vist, at det er begrænset, hvad Danmark binder sig til, men regeringen følger jo hermed en dagsorden, som i høj grad er sat af det portugisiske formandskab. Sundhedspleje, førskoleundervisning og boligforhold nævnes, men det er områder, landene selv tager sig af, og som Danmark endda selv klarer rigtig godt. Hvor går regeringens grænse for, hvad EU skal tage sig af inden for social- og ældreministerens ressort?

Social- og ældreministeren: Med denne rådshenstilling får EU ikke yderligere indflydelse på socialpolitikken i Danmark. Henstillingen er ikke juridisk bindende, og den har ikke lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Det har været afgørende for regeringen at få fastslået, at rådshenstillinger på socialområdet skal respektere den nationale kompetence. Vi har vores eget velfærdssystem og vores egen børnepolitik med børnepenge og støtte til udsatte børnefamilier samt vores egen tradition med madpakker i skolerne, og alt det skal vi fortsat have. Der er ganske vist danske kommuner, som har indført ordninger med skolemad, men det på baggrund af lokale beslutninger. Sådan skal arbejdsdelingen være.

Det er til gengæld ikke nyt, at Kommissionen i henhold til traktaterne har kompetence til at understøtte og supplere medlemsstaterne på socialområdet, og det er det, som er tilfældet her.

Orla Østerby: Man spekulerer over, om EU mon bare sætter disse standarder for at få tiden til at gå. Lad os sammenligne Danmark og Grækenland, hvad angår rettigheder for børn med handicap:

Det er to forskellige verdener. De to lande kan ikke sammenlignes. At komme på plejehjem i Grækenland kræver en stor pung. Hvis de EU-lande, der i øjeblikket ikke lever op til standarderne, skal gøre det, må det kræve økonomisk støtte.

Social- og ældreministeren: Det var vist mere en tilkendegivelse end et spørgsmål. Jeg kan sige, at vi i den konkrete sag naturligvis vil vende tilbage til udvalget, hvis Kommissionen kommer med initiativer, som nødvendiggør det.

13. Eventuelt

Højniveaukonference om bekæmpelse af hjemløshed

Social- og ældreministeren: Under dette punkt vil jeg kort informere om, at der den 21. juni afholdes en højniveaukonference om bekæmpelse af hjemløshed, arrangeret af det portugisiske formandskab og Kommissionen.

Kommissionen lancerer en Europæisk Platform for Bekæmpelse af hjemløshed, der har til formål at understøtte gensidig læring og erfaringsudveksling mellem myndigheder og arbejde henimod at udrydde hjemløshed inden 2030. Der lægges op til vedtagelsen af en ikkebindende erklæring vedrørende platformen, som stemmer overens med den nationale linje på området.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

Punkt 4. Rådsmøde nr. 3802 (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse - social) den 14. juni 2021

EUU alm. del (20) – bilag 593 (kommenteret dagsorden)

Beskæftigelsesministeren forelagde alle punkter til orientering.

5. Forslag til direktiv om passende mindstelønninger i den Europæiske Union

– *Fremskridtsrapport og politisk debat*

KOM (2020) 0682

Rådsmøde 3802 – bilag 3 (samlenotat side 2)

KOM (2020) 0682 – bilag 9 (Kommissionens svar på Folketingets begrundede udtalelse)

KOM (2020) 0682 – bilag 8 (fortroligt brev vedr. forhandlingssituationen)

KOM (2020) 0682 – bilag 7 (fortroligt notat vedr. Rådets Juridiske Tjenestes vurdering af hjemmelsgrundlaget)

KOM (2020) 0682 – bilag 6 (fortrolig orientering om Rådets Juridiske Tjenestes vurdering af hjemmelsgrundlaget)

KOM (2020) 0682 – bilag 5 (Folketingets begrundede udtalelse til Kommissionen)

KOM (2020) 0682 – bilag 3 (begrundet udtalelse af 8/12-20 af den svenske Riksdags Arbejdsmarkedsudvalg)

KOM (2020) 0682 – bilag 2 (henvendelse af 24/11-20 fra Fagbevægelsens Hovedorganisation)

EU-note (20) – E 37 (EU-nyt af 23/4-21 om status for forslaget)

EUU alm. del (20) – bilag 563 (udvalgsmødereferat fra 26/11-20, side 225, deputation fra FH, side 276, samråd med beskæftigelsesministeren)

Beskæftigelsesministeren: Dette er en velkendt og højt prioriteret sag. Det portugisiske formandskab har erkendt, at de ikke på nuværende tidspunkt kan indfri deres ambition om at få forslaget vedtaget i Rådet. Derfor er sagen ikke sat på dagsordenen til generel indstilling, men i stedet som fremskridtsrapport og politisk debat. Det er glædeligt, vil jeg skynde mig at tilføje.

Fremskridtsrapporten skal hverken forhandles eller godkendes på rådsmødet. Den er alene formandskabets mulighed for at give en status. Fremskridtsrapporten gengiver de væsentligste problemstillinger og medlemsstaternes overordnede holdninger – bl.a. fremgår det tydeligt, at en række medlemsstater ønsker forsikringer om, at direktivforslaget ikke giver individuelle rettigheder.

På rådsmødet skal vi have en politisk drøftelse om forslaget. Her vil jeg igen fremhæve, at forslaget ikke er en blomst groet i vores have, og at vi i stedet ser andre muligheder for at fremme passende mindstelønninger i Europa. Det er helt afgørende, at der bliver skabt sikkerhed for, at direktivet ikke vil underminere den danske model. Vi har fokus på, at direktivet ikke kan give individuelle rettigheder i forhold til minimumsløn. Det gælder direktivets artikel 1, der beskriver direktivets formål og afgrænsninger, og artikel 11, som handler om særlige klage- og tvistbilæggelsesprocedurer i forhold til løn. Vi mener jo slet ikke, at der er hjemmel i EU-traktaten til individuelle rettigheder ved fastsættelse af løn. Det vil vi have skrevet tydeligere i teksten, for at der ikke senere skal komme såkaldte

dynamiske fortolkninger fra EU-Domstolen. Fastsættelse af lønniveauet er et nationalt anliggende, og i Danmark er det arbejdsmarkedets parter, der uden regeringens indblanding fastsætter lønniveauet gennem kollektive overenskomster. Det skal parterne kunne blive ved med. Derfor vil jeg også fremhæve vigtigheden af, at parternes autonomi skal respekteres. Det er særlig relevant i artikel 4 om overenskomstdækning.

Jeg har set Kommissionens bemærkning til den samme bekymring i Folketingets begrundede udtalelse. Her fremhæver Kommissionen, at medlemsstaten jo kan overlade det til parterne at implementere direktivet. Det er en pointe, som vi savner, at Kommissionen kommer tydeligere frem med, også i Rådets arbejdsgruppe.

Samtidig vil jeg på rådsmødet tilkendegive, at løn aftalt mellem parterne pr. definition har et passende niveau, og at løn fastsat i danske overenskomster således ikke skal vurderes i EU-systemet.

Som det fremgår, har vi fra dansk side fortsat en række bekymringer og ubesvarede spørgsmål. Vi arbejder tæt sammen med Sverige om at påvirke selve direktivteksten, så den giver så få skadevirkninger på den danske model som muligt – hvis et direktiv altså ender med at blive vedtaget på et tidspunkt. Men jeg vil gerne endnu en gang slå fast, at regeringen fortsat er imod et direktivforslag på det her område, også selv om vi aktivt søger indflydelse på tekstens udformning. Derfor samarbejder vi fortsat aktivt med de øvrige medlemsstater, der også er skeptiske af den ene eller den anden grund. Min svenske kollega og jeg har taget initiativ til et møde i denne kreds, der blev afholdt i går. Her var der enighed om, at der fortsat er udfordringer med Kommissionens forslag. I forbindelse med rådsmødet vil jeg desuden drøfte sagen med en række ministerkolleger, bl.a. dem fra Frankrig og Spanien, og sammen med Sverige skal jeg mødes med den kommende slovenske formand.

Før jeg runder af om mindstelønnen, vil jeg gentage, hvad jeg har sagt før: Uanset hvordan direktivforslaget måtte udvikle sig, har vi fortsat mulighed for at stemme nej i sidste ende. Derudover vil vi også fortsat kunne anlægge et såkaldt annulationssøgsmål ved EU-Domstolen, hvis vi vurderer, at et endeligt direktiv går for langt i forhold til EU-traktaten. Det vil afhænge af en samlet vurdering, som jeg selvfølgelig vil forelægge for udvalget, når eller hvis et forhandlingsoplæg bliver aktuelt.

Om den videre proces i Rådet kan jeg oplyse, at det slovenske formandskab vil arbejde for at opnå enighed i Rådet under deres formandskab. De planer vil jeg få uddybet, når jeg mødes med den slovenske minister sammen med min svenske kollega under rådsmødet. Jeg vil fortsat holde udvalget orienteret om relevante udviklinger i sagen, og jeg kan forsikre medlemmerne om, at vi fra regeringens side fortsat gør alt, hvad vi kan, for at sikre den danske model.

Kim Valentin: Når man har ros at give, skal man give den, så jeg vil gerne begynde med at rose ministeren for at drøfte sagerne med Sverige og for at tage et møde med Slovenien. Det tror jeg er en rigtig god idé. Det var dejligt at høre.

Til slut i regeringens holdning står der, at drøftelserne i Rådet trods alt går i retning af en tydeliggørelse af, at det er medlemsstaternes kompetence at fastsætte lønnen. Kan ministeren uddybe det? Hvad ligger der præcis i denne tydeliggørelse af medlemsstaternes kompetence?

Det er Venstres holdning, at EU burde undgå at beskæftige sig med disse områder. Hvad er ministerens holdning til det – altså til hele diskussionen om mindstelønninger? Kunne man ikke også

bare anse det for at være nogle andres problem, i og med at det fungerer meget godt i Norden? Bare fordi det vil være en god løsning for lande, der har elendige systemer, behøver det vel ikke ødelægge det for os. Jeg tror, mange danskere undrer sig over dette. Der er jo ikke rigtig noget at vinde for os – det er bare et spørgsmål om at minimere skaderne.

Og hvilke forventninger har ministeren til det kommende slovenske formandskabs synspunkter i denne sag?

Kan vi desuden få genopfrisket, hvem de skeptiske lande er – ud over Danmark og Sverige? Og hvordan vurderes muligheden for at etablere et blokerende mindretal? Og hvor er det, vi strategisk skal vandre hen for at få de bedste muligheder for at skelne her?

Som ministeren måske kan høre, går mine spørgsmål i den samme retning. At vi får lukket for forhindringer for, at den danske model kan fortsætte. Det ved jeg, at regeringen og Venstre er ret enige om. Så det, jeg siger, handler udelukkende om, hvad vi skal huske os selv på.

Orla Østerby: Har ministeren nogen fornemmelse af, hvad formandslandet Portugal ser som en passende mindsteløn? Hvilket niveau forestiller Portugal sig?

Beskæftigelsesministeren: Først til Kim Valentin: Jeg kan bekræfte, at vi har en vældig god dialog om denne sag med Venstre og i øvrigt med alle Folketingets partier og med de politiske partier, der er repræsenteret blandt de danske medlemmer af Europa-Parlamentet. Og vi vil blive ved med at gøre alt, hvad vi kan, for at sørge for en tæt inddragelse af både Folketinget og de danske europaparlamentarikere i denne sag, for jeg tror det er vigtigt, at vi alle sammen trækker i samme retning.

Danmark indgår, som Kim Valentin meget rigtigt nævner, i en meget tæt alliance med Sverige. Gruppen af erklæret skeptiske lande tæller efterhånden 10-11 lande – ganske vist af forskellige grunde. Den gruppe omfatter Østrig, Holland, en række østeuropæiske lande og endelig Malta som det eneste sydeuropæiske land. Vi er desværre et stykke fra at udgøre et blokerende mindretal, fordi vi alle – bortset fra Polen – er relativt små lande. Vi arbejder dog vedvarende for at udvide kredsen, men indtil da forsøger vi også så vidt muligt at få ændret, tilpasset og udfordret det materielle indhold i direktivet. Til det sidste er rådsmødet en god anledning.

Kim Valentin spørger, hvad vi især gerne vil have ændret. Jeg var lidt inde på det, og det fremgår af regeringens grund- og nærhedsnotat. Vi vil først og fremmest have sikret parternes autonomi i forhold til kollektive forhandlinger samt forhindre, at et eventuelt direktiv giver den enkelte arbejdstager individuelle rettigheder. Det skal alene være overenskomstparterne, som har rettigheder og pligter i henhold til overenskomsterne.

Derudover er det vigtigt, at et eventuelt direktiv ikke må pålægge virksomhederne nye administrative byrder, herunder krav om indberetning af detaljerede lønoplysninger.

Det klart vigtigste hensyn er imidlertid at få specificeret, at der er tale om et rammedirektiv, så det allerede på forhånd begrænser Domstolens fortolkningsmuligheder.

Kim Valentin spørger også til det slovenske formandskabs holdning til direktivforslaget. Slovenien har ikke indtaget en klar holdning, netop fordi der er tale om en vanskelig sag, som splitter medlemslandene. Det bliver spændende at se, hvor højt den vil blive prioriteret. Min forventning er, at

der vil blive afholdt en række møder i Rådets tekniske arbejdsgruppe, hvor man kan forsøge at afklare de mange spørgsmål, som fortsat står ubesvaret.

Til Orla Østerby må jeg svare, at jeg ikke i hovedet kan huske det niveau, Portugal forestiller sig. Men rammedirektivet lægger også op til, at enhver medlemsstat blot skal kunne sikre, at der er ordentlige muligheder for en mindsteløn. Det er den måde, Kommissionen har forsøgt at skrive sig ud af dilemmaet på. Nogle lande har kollektive overenskomstsystemer, mens andre har lovbestemte lønsystemer, og vores bekymring er, at en indførelse af individuelle EU-borgeres rettigheder på dette område netop fører til en diskussion om et passende niveau for en mindsteløn. I en dansk kontekst er en passende mindsteløn jo den, som parterne har forhandlet sig frem til. Regeringen vil for fuld kraft fremføre, at den danske model har virket, i og med at den både har minimeret konflikter på arbejdsmarkedet og skabt gode løn- og arbejdsvilkår. Vi respekterer, at andre lande har andre lønsystemer, og vi deler sådan set også den grundlæggende analyse af, at der i Europa generelt er behov for at mindske kløften mellem produktivitetstigningerne og almindelige lønmodtageres lønudvikling.

Med andre ord: Problemet, man adresserer, er reelt nok; men den måde, man vil adressere det på, er vi stærkt skeptiske over for. Vi vil ikke have undermineret de danske kollektive overenskomster, blot fordi andre lande har andre systemer. Så må de andre lande enten indføre kollektive overenskomster eller i deres egne nationalstater beslutte sig for at hæve mindstelønningerne ved lov. Det kan man jo også gøre.

Se også debatten under rådsmødets punkt 6.

6. Forslag til direktiv om bindende løngennemfølgelsestiltag

– *Fremskridtsrapport*

KOM (2021) 0093

Rådsmøde 3802 – bilag 3 (samlenotat side 21)

KOM (2021) 0093 – bilag 3 (Folketingets udtalelse vedr. forslag om løngennemfølgelsestiltag)

EU-note (20) – E 26 (EU-nyt af 8/3-21)

EU-note (20) – E 32 (EU-note af 9/4-21)

Beskæftigelsesministeren: Jeg vil nu gå videre til forslaget om at styrke overholdelsen af EU's ligelønsprincip gennem løngennemfølgelsestiltag og håndhævelsesmekanismer, som jeg også tidligere har orienteret udvalget om.

Forslaget er på dagsordenen i form af en fremskridtsrapport – en rapport, som jeg på rådsmødet vil kvittere for og tage til efterretning. Under det portugisiske formandskab har der været fem arbejdsgruppemøder i regi af Rådet, hvor medlemsstaterne har haft mulighed for at stille afklarende spørgsmål. Spørgelysten til det meget detaljerede forslag har været stor. Derfor har det kun været muligt at have en førstelæsning af 11 ud af de i alt 34 artikler i forslaget. Alle medlemsstater, dermed Danmark inklusive, har fortsat fastholdt deres undersøgelsesforbehold for teksten.

Regeringens holdning er, at vi støtter EU's ligelønsprincip og ambitionen om et samfund, hvor mænd og kvinder reelt har lige muligheder, og hvor løn ikke afhænger af køn. Samtidig ser regeringen med bekymring på detaljeringsgraden i forslaget. Flere elementer synes umiddelbart svært forenelige med den danske model, hvor løndannelsen i vidt omfang er overladt til arbejdsmarkedets parter. Det gælder særligt blandt forslagets meget detaljerede bestemmelser om håndhævelse og tilsyn. Regeringen vil være optaget af at værne om den danske model og af at skabe respekt for parternes rolle og autonomi. Vi vil arbejde for, at eventuelle nye tiltag kan implementeres gennem kollektive aftaler, og på at tilpasse nye krav, så de i højere grad passer ind i et dansk setup. Jeg forventer et længerevarende forhandlingsforløb, hvor der kan gå en rum tid endnu, før Rådet har en tekst at tage stilling til. Jeg ser frem til et tæt samarbejde med Folketinget også i denne sag.

Rasmus Nordqvist: Hvordan har man tænkt sig at opgøre de administrative byrder, virksomhederne vil få? Jeg spørger, fordi der jo er tale om oplysninger, som kun arbejdsgivere ligger inde med. De ekstra byrder kommer måske netop, fordi medlemslandene ikke har været gode nok til at implementere princippet om lige løn for lige arbejde. Så kan ministeren uddybe?

Jeg vil også bede om at få forklaret, hvilket råderum der bliver taget væk fra parterne i dette direktiv? Når man nu gør så meget ud af det. Jeg synes, ministerens fremlæggelse af dette vigtige direktiv – som måske vil medføre, at vi én gang for alle får reel ligeløn i Europa – savner lidt præcisering. Jeg håber, at man har til hensigt at arbejde proaktivt for forslaget.

Victoria Velasquez: Kan ministeren sætte flere ord på bekymringen vedrørende løngennemfølgelsesdirektivet? Er man bange for, at kompetencen vil blive udryddet?

Orla Østerby: Er der ikke stadig lange udsigter for dette forslag? Datagrundlagene har jo ingen gang på jord i 2021 og sikkert heller ikke i 2030. Er det bare en portugisisk mærkesag, eller har sagen reelt ligget og ulmet i alle disse år?

Beskæftigelsesministeren: Til Orla Østerby: Forslaget til løngennemsigtighedsdirektivet kan have lange udsigter. Ikke desto mindre er vi nødt til at være på mærkerne fra starten. Vi støtter jo grundlæggende formålet med direktivforslaget, men det er meget væsentligt, at det bliver indrettet på en sådan måde, at det respekterer både borgernes og nationalstaternes kompetencer på området.

Til Rasmus Nordqvist vil jeg først og fremmest sige, at forslaget i tekstens nuværende udformning i vores øjne kan komme til at udfordre den danske arbejdsmarkedsmodel, hvor løndannelsen i vidt omfang er overladt til arbejdsmarkedets parter uden indblanding fra staten. Det er derfor, vi fremhæver bekymringen. Vi skal værne om den danske model og arbejdsmarkedets parter og autonomi til forsat at kunne fastlægge løn- og arbejdsvilkår tilpasset udviklingen på arbejdsmarkedet.

Regeringen har hæftet sig ved, at både lønmodtagerne og arbejdsgiverne har rejst bekymringer over forslaget – særligt vedrørende den rolle, som er tiltænkt myndighederne, samt byrderne i de nye regler. Derfor har Beskæftigelsesministeriet indledt dialog med parterne om vurderingen af nye byrder og omkostninger som følge af forslaget. På nuværende tidspunkt er vi stadig i en afklaringsfase, hvor vi i regi af Rådets arbejdsgruppe har mulighed for at spørge til forståelsen af Kommissionens forslag. Der er forskellige syn på sagen blandt Danske Arbejdsgivere, Kommunernes Landsforening og Fagbevægelsens Hovedorganisation, men der er også nogle af de samme bekymringer. Arbejdsgiverne anslår, at en implementering af direktivet vil koste 11 mia. kr. det første år efterfulgt af en årlig omkostning på ca. 2 mia. kr. Beregningerne for de administrative byrder for virksomhederne ved mere indrapportering skal selvfølgelig gås efter i sømmene. Efter FH's mening er der vigtigt, at direktivet – hvis det bliver vedtaget – bliver gennemført så ubureaukratisk som overhovedet muligt, så de administrative byrder bliver minimeret.

Måske udgjorde det tilmed et svar til Victoria Velasquez. Jeg vil dog sige, at der også er betydelige fordele ved direktivet. Regeringen støtter EU's ligelønsprincip, og vi bakker fuldstændig op om direktivets ambition om et samfund, hvor mænd og kvinder reelt har lige muligheder, og hvor løn ikke afhænger af køn. Og gennemsigtighed i forbindelse med aflønningen af mænd og kvinder kan jo medvirke til at bekæmpe lønforskelle baseret på køn. Det er også derfor, vi i Danmark allerede har indført regler om kønsopdelt lønstatistik. Som en sidebemærkning vil jeg sige, at jeg har inviteret Folketinget til en drøftelse af de danske regler på området. Regeringen vil selvfølgelig arbejde for, at direktivet bliver udformet på en måde, som respekterer den danske model og ikke medfører unødige bureaukratiske byrder for staten eller erhvervslivet.

Kim Valentin: Jeg synes, at direktivforslagets virkning er for omfattende, som det står nu. Nogle steder griber det voldsomt ind i den danske model. Løngennemsigtighedsdelen er et problem, f.eks. i det forhold at to medarbejdere i to forskellige virksomheder kan kræve samme løn. I Venstre mener vi, at det kun skal kunne kræves på baggrund af markedssituationen. At EU-Domstolen og ikke arbejdsmarkedets parter vil stå for håndhævelsen af reglerne er også en væsentlig problemstilling for den danske model. I min optik må vi slet ikke bevæge os længere i den retning.

Én ting er, at der vil være løngennemsigtighed. Noget andet er, at man vil kunne sammenligne arbejdstageres løn. Desuden vil lønnen være fastsat i én og samme kilde, og det inkluderer også løn fastsat i kollektive overenskomster. Hvad vurderer ministeren, at forslaget har af konsekvenser for den danske model?

Hvor store byrder indebærer det for de danske virksomheder?

Mener ministeren, at forslaget er den mest egnede model til at opnå ligeløn mellem kønnene?

Rasmus Nordqvist: Når man fremhæver vigtigheden af at beskytte den danske model, er det også vigtigt at udtrykke, nøjagtig hvor parterne bliver krænket, hvis vi skal tages alvorligt under diskussionen i Rådet. Generelle indstillinger har det med at udvande gode argumenter, og det kan jo sagtens være, at det blot er enkelte elementer i direktivforslaget, vi ser problemer med.

Jeg vil give ministeren ret i, at vi skal udfordre arbejdsgivernes beregninger på, hvor store meromkostninger den øgede mængde indrapporteringer vil have. Det var i hvert fald et flot byrdetal, de havde sat på.

Ministeren forholder sig kun til dele af FH's hørings svar. De peger jo også på, at den nuværende lovgivning om ligelønsstatistik i Danmark ikke er tilstrækkelig til at sikre ligeløn. Jeg har kun hørt, at løngennemsigtighed er et af de vigtigste redskaber til at sikre lige løn for lige arbejde – hvilket vi sådan set allerede har lov om. Når Danmark nu bryster sig af gerne at ville have ligestilling – uagtet at det ikke går så godt – burde vi gå forrest og kæmpe for indflydelse i sagen.

Victoria Velasquez: Først sagde man, at der var bekymringer. Nu bruger man ordet underminere. Kan ministeren blive lidt mere konkret? Bekymrer man sig for, at EU-Domstolen vil få kompetence til at underkende overenskomsterne?

Beskæftigelsesministeren: Vi er stadig i gang med en grundig gennemgang af teksten, hvad angår fordele og ulemper set fra et dansk synspunkt. Jeg deler en række af de bekymringer, som Kim Valentin giver udtryk for. Det drejer sig bl.a. om håndhævelsen og byrderne. Man bør altid udfordre det, når interesseorganisationer siger, at politiske beslutninger har konsekvenser i den ene eller den anden retning. Ikke desto mindre vil det jo medføre byrder.

Regeringen anerkender de væsentlige udfordringer, der er på området i EU, og at det kalder på et fælles EU-initiativ. Men ligesom med mindstelønsdiskussionen er der bare det problem, at den danske arbejdsmarkedsmodel bygger på det ufravigelige princip om, at politikere i videst mulig omfang skal blande sig uden om kollektive overenskomstaftaler. Fundamentet for modellen er organisering, forhandling, konflikt og forlig, og det er denne proces, der fastsætter lønninger og arbejdsvilkår. Den har været med til at sikre et meget højt velstandsniveau i dette lille land, som naturen ellers ikke har skænket mange ressourcer. I stedet har vi skabt velstand gennem flid, dygtiggørelse og ikke mindst en retfærdig fordeling af den værdi, vi i fællesskab skaber, via kollektive overenskomster. Det er en meget forfinet arbejdsmarkeds- og samfundsmodel. Og det er derfor vi hele tiden siger, at vi har nogle klare hegnspele – også når Kommissionens intentioner kun er gode. Hvis vi skal have vægt i vores argumenter, er vi nødt til at stå fast på det og ikke slække på vores principper fra den ene sag til den anden.

Et godt eksempel er orlovsdirektivet. Jeg er fuld fortaler for, at fædre skal tage mere barsel med deres børn. Jeg bakker også op om at øge antallet af uger med øremærket barsel. Men da jeg sad som ordfører i Europaudvalget, støttede jeg den daværende regering i at være imod orlovsdirektivet – det er en overtrædelse af parternes kompetence på arbejdsmarkedet. Nu skal vi så implementere orlovsdirektivet og øremærket barsel i Danmark – og det er vi også glade for – men vi bryder os grundlæggende ikke om, når initiativer træder ind over den danske models grænser og bryder med parternes autonomi.

På nuværende tidspunkt har vi ikke selv udregnet et overslag, da det vil kræve en højere grad af afklaring af, hvilke byrder direktivet medfører. Som sagt anslår DA, at byrderne vil beløbe sig til 11 mia. kr. for virksomhederne, hvis direktivet blev implementeret, som det ligger nu. Om ikke andet giver det et billede af, hvilke udfordringer de ser.

Til Victoria Velasquez: Det vil være en underminering af parternes autonomi, hvis en tolkning af løngennemsigthedensdirektivet pålægger parterne bestemte håndhævelsesopgaver, eller at aftale bestemte lønninger, eller at deres mulighed for at indgå lokalaftaler bliver begrænset. Derfor fokuserer vi på at få afklaret, præcis hvordan teksten skal forstås i en dansk kontekst. Desuden vil vi i fremtidige diskussioner blive ved med at fremhæve, at Danmark har en særlig arbejdsmarkedsmodel. Det giver ikke mening, at man fra EU's side både beundrer og samtidig søger at udhule vores model.

Rasmus Nordqvist: Ingen i dette lokale vil udfordre den danske model. Lige løn for lige arbejde handler om rettigheder og ligestilling, og det er vigtigt at være præcis, når man forklarer, hvad problemet er, hvis vi skal tages alvorligt og have indflydelse i denne og andre vigtige sager, som kolliderer eller kan kolliderer med den danske model. Det tyder dog på, at vi kunne have gavn af en mere indgående politisk drøftelse og yderligere teknisk bearbejdning af forslaget.

Der skal i hvert fald ikke herske nogen tvivl om, at Socialistisk Folkeparti mener, at det er rigtig godt at få gennemsigthed i lønninger, så vi kan sikre lige løn for lige arbejde. Lidt kækt kan man måske spørge, om Danske Arbejdsgiveres skøn på 11 mia. blot dækker over at rent faktisk at betale ligeløn til lønmodtagere, eller om det rent faktisk er, fordi der skal indrapporteres mere.

Løngennemsigthed er et vigtigt skridt for at opnå ligeløn. Som FH bemærker i høringsvaret, virker den danske metode endnu ikke efter hensigten, så lad os gå et skridt videre.

Søren Søndergaard: Jeg forstår ikke ministerens forundring over, at disse forslag kommer nu. I årtier har rå markeds kræfter fået lov til at dominere EU. Både før og efter finanskrisen er beskyttelsesredskaber for lønmodtagerne blevet undermineret. Jeg behøver ikke nævne Lavaldommen eller forbuddet mod sektoroverenskomster i Portugal osv. Det er klart, at lande med svage fagbevægelser begynder at se på, hvordan man kan vedtage disse ting ved lov. Det er ikke tilfældigt, at lige præcis Portugal har gjort meget på området. Portugal har jo om noget land været udsat for overgreb fra EU's side, hvor det er blevet gjort muligt at underminere fagbevægelsen. For mig at se er det helt logisk, at forslagene kommer nu.

I Danmark har vi fundet en model med en stærk fagbevægelse og en forhandlingssituation med arbejdsgiverne, hvor vi har sikret lønmodtagerne ordentlige vilkår, og det må vi under alle omstændigheder holde fast i. Jeg er fuldstændig enig med Rasmus Nordqvist i, at vi må påpege over for

EU, at det ikke er nødvendigt i Danmark på trods af de gode intentioner. Ligelønsstatistikkerne har ikke været tilstrækkelige til at sikre ligeløn. Derfor ser jeg frem til det initiativ, som ministeren annoncerede – som man må gå ud fra, er et initiativ til at opnå fremskridt på ligelønsområdet. Det bedste argument over for EU ville jo være, at det ikke var nødvendigt, fordi vi rent faktisk have ligeløn.

Kan ministeren komme med et eksempel på en situation, hvor EU-Domstolen ud fra det foreliggende materiale kan komme med en fortolkning, der fastsætter en bestemt overenskomst eller griber ind i en bestemt overenskomst?

Beskæftigelsesministeren: Regeringen har ingen problemer med, at man i Danmark eller på EU-plan tilvejebringer muligheder for at få indblik i lønningerne på arbejdsmarkedet. Det bliver imidlertid mere kompliceret, hvis der så også skal fastsættes regler, som indebærer konsekvenser i de tilfælde, hvor indblikket viser, at der ikke er ligeløn. Nogle lande er interesseret i, at det skal være på denne måde, men det kan medføre nogle udfordringer i Danmark, for hos os kan virksomhed x og virksomhed y med præcis samme produktion sagtens have forskellige aflønningsniveauer. Vi værner jo i høj grad om det princip, at man får den løn, man har aftalt sig til. Hvis man får lavere løn end en med samme funktion i en anden virksomhed, er det konsekvensen af enten ikke at organisere sig på arbejdspladsen eller ikke at have stået stærkt nok i de kollektive forhandlinger. Det ligger også i autonomibegrebet. Hvis man vil have en højere løn, må man kræve det og om nødvendigt gå i konflikt for det. Det er vigtigt, at staten ikke blander sig.

Til Søren Søndergaard vil jeg sige, at jeg ikke er forundret over initiativerne. Jeg forstår til fulde landenes ønsker om og behov for at hæve mindstelønningerne. Jeg anerkender også udfordringerne, der ligger til grund for det. Det er bare vigtigt, at vi samtidig i videst mulig omfang får sat hegnspæle rundt om de lande, som har kollektive overenskomstsyste­mer. Det er jo det, vi bliver ved med at argumentere for. I den bedste af alle verdner ville der være nationale undtagelser, men det er ikke muligt. Kommissionen har dog lyttet. Man har forsøgt at indrette direktivet sådan, at der tages højde for lande med en overenskomstdækningsgrad på 70 pct. eller mere. Desuden har Kommissionen anerkendt, at EU-traktaten har klare rammer, og derfor bliver det kun et rammedirektiv.

Stadig bekymrer nogle elementer os: Lad os sige, at mindstelønsdirektivet bliver vedtaget, og direktivteksten ikke er klart nok formuleret. Hvis en EU-borger så forsøger at støtte ret på direktivet, går til EU-Domstolen og får medhold i, at det også må indebære, at man individuelt kan støtte ret på et krav om mindsteløn, vil det jo være en udfordring i en dansk kontekst. Igennem adskillige år har man på beskæftigelsesområdet jo set en tendens til dynamiske fortolkninger – også inden for områder, hvor vi var af den overbevisning, at der var meget klare hegnspæle. Lavaldommen, som Søren Søndergaard nævner, er et eksempel derpå.

Se også debatten under rådsmødets punkt 5.

7. Opfølgning på det sociale topmøde i Porto – næste skridt for EPSCO-Rådet

– Politisk debat

KOM (2021) 0102

Rådsmøde 3802 – bilag 3 (samlenotat side 39)

Beskæftigelsesministeren: Formandskabet har lagt op til, at drøftelsen skal handle om

- social genopretning efter covid-19,
- fastsættelsen af nationale mål, der skal bidrage til de samlede EU-målsætninger og
- fremtiden for det europæiske semester.

På Porto-topmødet blev der bl.a. udtrykt opbakning til de tre europæiske 2030-mål, som jeg forelagde udvalget den 6. maj. De tre mål vedrører områder, der er helt centrale i genopretningen, nemlig beskæftigelse, opkvalificering og bekæmpelse af fattigdom. Med udgangspunkt i de to førstnævnte vil jeg på rådsmødet bidrage med de danske erfaringer med at håndtere pandemien. Gennem trepartsaftaler og brede aftaler med Folketingets partier har vi i Danmark formået at holde hånden over beskæftigelsen og samtidig investeret massivt i opkvalificering.

Som nævnt vil drøftelsen på rådsmødet også handle om fastsættelsen af nationale mål, der skal bidrage til de overordnede mål om beskæftigelse, opkvalificering og reduktion af fattigdom. Jeg vil understrege, at både de europæiske 2030-mål og eventuelle nationale mål er politiske målsætninger, der ikke er bindende, og som ikke overfører flere kompetencer til EU. Desuden er det frivilligt, om man vil fastsætte nationale mål. På rådsmødet vil jeg betone, at de nationale målsætninger skal tage udgangspunkt i de enkelte landes situationer. F.eks. ligger Danmark højt, både hvad angår beskæftigelse og opkvalificering, og således er behovet for forbedringer her tilsvarende mindre.

Om fremtiden for det europæiske semester vil jeg fremhæve, at EPSCO-rådet fortsat bør inddrages i de beskæftigelsesmæssige og sociale aspekter af semestret.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

8. Det Europæiske Semester 2021

– Vedtagelse

KOM (2021) 0102

Rådsmøde 3802 – bilag 3 (samlenotat side 42)

Beskæftigelsesministeren: Under semesterpunktet skal EPSCO-rådet vedtage to fælles udtalelser fra Beskæftigelseskomitéen og Socialkomitéen. Den første udtalelse handler om semesterprocessen i 2021 og gør status over arbejdet i de to komiteer gennem det seneste år.

Regeringen vurderer, at udtalelsen giver et retvisende billede af arbejdet i de to komiteer og kan derfor støtte udtalelsen.

Den anden udtalelse fra komitéerne handler om Kommissionens forslag til en revideret social resultattavle. Resultattavlen er et analytisk værktøj, der offentliggøres hvert år som et led i den fælles beskæftigelsesrapport. Den består i dag af 14 hovedindikatorer og en række sekundære indikatorer. Med udtalelsen tilslutter EPSCO-rådet sig, at resultattavlen udvides med fire nye hovedindikatorer inden for læring, børnefattigdom, beskæftigelse blandt personer med handicap og udgifter til bolig. Samtidig fremgår det, at landene endnu ikke er nået til enighed om Kommissionens forslag til nye sekundære indikatorer.

Regeringen ser positivt på, at ændringen bl.a. har til formål at afspejle EU's nye 2030-mål inden for deltagelse i læring i resultattavlen. Men regeringen ser også et behov for yderligere tekniske afklaringer og flere drøftelser af de nye sekundære indikatorer. På den baggrund kan regeringen støtte vedtagelsen af udtalelsen.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

9. Hovedbudskaber i Socialkomitéen og Kommissionens fælles rapport om pension

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3802 – bilag 3 (samlenotat side 46)

Beskæftigelsesministeren: På rådsmødet skal EPSCO-rådet også vedtage hovedbudskaberne i Socialkomitéens og Kommissionens fælles rapport om pension.

Hovedbudskaberne peger på tværgående tendenser og udfordringer i EU-landene på pensionsområdet, men de dykker ikke ned i de enkelte lande.

Regeringen byder det analytiske arbejde velkomment, men det er fortsat vigtigt for regeringen at understrege, at den nationale kompetence på pensionsområdet accepteres og respekteres fuldt ud. Med disse ord kan regeringen støtte hovedbudskaberne.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

10. Rådskonklusioner om telearbejde – udfordringer, risici og muligheder

– Vedtagelse

Rådsmøde 3802 – bilag 3 (samlenotat side 48)

Beskæftigelsesministeren: På rådsmødet skal vi også vedtage rådskonklusioner om telearbejde eller hjemmearbejde, som vi vil kalde det. Rådskonklusionerne handler om, hvad vi kan gøre for at forbedre arbejdsforholdene på hjemmearbejdspladser henset til den store stigning i hjemmearbejde som følge af pandemien. Rådskonklusionerne fokuserer på, hvordan vi gennem erfaringsudveksling med andre lande – med indspil fra arbejdsmarkedets parter og Kommissionens analyse – kan adressere de negative og fremme de positive sider af hjemmearbejde. Regeringen støtter, at vi skal adressere ulemperne og samtidig få det meste ud af fordelene ved hjemmearbejde, som meget tyder på vil være en udbredt arbejdsform også efter pandemiens ophør. Regeringen kan derfor støtte rådskonklusionerne.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

11. Rådskonklusioner om de socioøkonomiske konsekvenser af covid-19 for ligestilling

– Vedtagelse

Rådsmøde 3802 – bilag 3 (samlenotat side 50)

Beskæftigelsesministeren: Et andet sæt rådskonklusioner, som vi skal vedtage, handler om de socialøkonomiske konsekvenser af covid-19 for ligestilling. Rådskonklusionerne fremhæver, at pandemien har forværret ligestillingen på nogle områder. Rådskonklusionerne opfordrer derfor til at arbejde for at fremme reelt lige muligheder for kvinder og mænd i forbindelse med genopretningen, hvilket regeringen finder positivt. Regeringen kan derfor støtte rådskonklusionerne.

Rasmus Nordqvist: Giver dette anledning til at tage et nyt blik på den danske genopretningsplan? Hvis man støtter rådskonklusionerne, må der være en eller anden form for konsekvens. Hvad gør de andre lande?

Beskæftigelsesministeren: Genopretningsplanen hører under finansministerens ressort. Ikke desto mindre har vi fra dansk side igennem hele krisen været meget opmærksomme på ligestillingskonsekvenser af pandemien. I den tidlige fase blev krisecentre kontaktet mere grundet en forøgelse i hjemmekonflikter – forleden var jeg ude at besøge Dannerhuset. Det har samtidig været vigtigt at opretholde pasningstilbud for de mindste børn, som er så afgørende for, at familierne kan få hverdagen til at hænge sammen, og mor og far kan blive ved med at passe deres arbejde, hvad enten det var ude eller hjemme. På samme måde har vi også prioriteret, at de mindste klasser kunne komme tilbage i skole.

Det vigtigste for både mænd og kvinder er nu, at økonomien bliver genoprettet, og at vi – så hurtigt som pandemien tillader det – vender tilbage til en normal hverdag. Den del af det går heldigvis godt takket være gode og brede aftaler i Folketinget og i trepartsinstitutionen og ikke mindst danskernes adfærd.

Selv om der er sket forskydninger i beskæftigelsen i løbet af pandemien, fremgår det af Beskæftigelsesministeriets løbende overvågning siden pandemiens begyndelse, at vi i dag har færre arbejdsløse end før krisen. I enkelte kommuner er man – både mænd og kvinder – mere udfordret, og det er særligt i kommuner, som er afhængige af luftfart og oplevelsesøkonomi.

Regeringen vil blive ved med at gøre alt i dens magt – også i et ligestillingsperspektiv – for at økonomien bliver genoprettet på en ordentlig måde.

12. Nye udfordringer for social dialog og kollektive forhandlinger

– *Politisk debat*

Rådsmøde 3802 – bilag 3 (samlenotat side 52)

Beskæftigelsesministeren: Sidste punkt på EPSCO-dagsordenen er en politisk debat om social dialog og kollektive forhandlinger. Formandskabet har udarbejdet et bredt debatoplæg med fokus på bl.a. genopretning, kapacitetsopbygning, samt hvordan vi sikrer organisering af overenskomst-dækning af telearbejdere samt folk i atypiske ansættelsesforhold. I mit indlæg på rådsmødet vil jeg bl.a. fremhæve det gode og konstruktive samarbejde, regeringen har haft med parterne i forbindelse med covid-19-pandemien. For så vidt angår spørgsmålet om kapacitetsopbygning, har Danmark og Sverige udarbejdet et nonpaper med bud på, hvordan man kan fremme social dialog og styrke national kapacitet. Oplægget er tidligere blevet sendt til udvalget. Fra dansk side bidrager vi meget gerne aktivt til at fremme social dialog i Europa gennem erfaringsudveksling og gensidig læring. Danmark er et rigtigt godt eksempel på, at det virker, hvis man giver parterne magt, fordi de så også tager ansvar. Det er samtidig vigtigt, at parternes autonomi respekteres.

Endelig vil jeg tilkendegive, at vi ser frem til de to nye initiativer fra Kommissionen, hvoraf det ene skal sikre, at EU's konkurrenceretlige regler ikke er til hinder for, at platformsarbejdere indgår kollektive overenskomster, mens det andet skal medvirke til ordentlige arbejdsforhold for platformsarbejdere. Jeg vil understrege, at det i Danmark er arbejdsmarkedets parter, der på nationalt plan aftaler løn- og arbejdsvilkår. Men jeg vil klart tilkendegive, at vi er imod indførelsen af en tredje gruppe, der hverken er lønmodtagere eller selvstændige.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

13. Eventuelt

Aktuelle sager

Beskæftigelsesministeren: På rådsmødet forventer formandskabet at give en status over diverse aktuelle sager. Lad mig fremhæve to sager, der er væsentlige fra et dansk perspektiv.

Den første er revision af forordning 883 om koordination af sociale sikringsordninger. Jeg forventer, at formandskabet vil oplyse, at man har afholdt trilogforhandlinger om sagen den 1. marts 2021, og at Europa-Parlamentet og Rådet fortsat har svært ved at nå til enighed. Det er derfor fortsat usikkert, hvornår der kan indgås en endelig aftale. Det kompromisforslag, der i øjeblikket ligger på forhandlingsbordet, er set med danske øjne ikke balanceret. Indtil der foreligger en endelig aftale, arbejder regeringen for at trække aftalen så meget som muligt i retning af de danske ønsker.

Formandskabet vil også give en status over direktivet om kønsbalance i bestyrelser. Danmark har været en del af et blokerende mindretal mod direktivet siden 2012. Der foreligger ikke et nyt forslag til direktivet; derfor har den danske position ikke ændret sig. Danmark har været – og regeringen er fortsat – imod direktivforslaget, som vi finder griber unødigt ind i virksomhedernes almindelige ledelsesret og er for ufleksibelt for virksomhederne.

Endelig har det portugisiske formandskab uden for den formelle dagsorden inviteret til en uformel frokostdrøftelse om Kommissionens LGBTIQ-strategi. Her vil jeg fremhæve, at regeringen støtter strategien, og at vi er bekymrede over den stigende modstand mod LGBTIQ-personers lige rettigheder. Jeg vil også fremhæve, at jeg i forbindelse med den internationale dag mod homofobi, transfobi og bifobi (IDAHOT) den 17. maj deltog i et polsk webinar arrangeret af Kommissionen om LGBTIQ-ligestilling i EU, og at jeg desuden var medunderskriver af et fælleseuropæisk ministerindlæg om vigtigheden af, at EU står vagt om menneskerettigheder og LGBTIQ-personers vilkår – et indlæg, der blev bragt i flere større europæiske aviser, og som 14 andre ministre underskrev.

Rasmus Nordqvist: Jeg vil gerne rose ministerens aktiviteter i forbindelse med IDAHOT. Det er rart at se regeringen være så aktiv på dette område, og det handler jo ikke bare om, at der er modstand mod disse gruppers rettigheder, men om, at krænkelser af deres rettigheder sådan set finder sted i Europa. Jeg håber, ministeren vil tage de konkrete sager op til denne frokost. Det er vigtigt, at vi udpeger og udsammer de lande, hvor der finder krænkelser sted af LGBTIQ-personers rettigheder. Det er jo forfærdeligt at arbejde for lige rettigheder og for seksuelle minoriteter og kønsidentiteter ude i verden, mens der sker krænkelser i vores naboland mod sydøst.

Beskæftigelsesministeren: Jeg vil endnu en gang understrege, at jeg er meget bekymret for udviklingen i bl.a. Polen i disse år, hvor LGBTI-personers rettigheder er under stadigt stigende pres. Danmark forsøger i alle internationale sammenhænge at fremme LGBTI-personers inklusion og rettigheder, og derfor er det også vigtigt at understrege til den uformelle frokost, at EU ikke udelukkende er et økonomisk fællesskab. Vi har også et værdimæssigt og et politisk fællesskab i Europa, og jeg vil også understrege, at jeg via mine aktiviteter i forbindelse med IDAHOT har forsøgt at fremme LGBTI-personers situation i EU. Vi bliver selvfølgelig ved med at holde fanen højt.

14. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

FO Punkt 5. Rådsmøde nr. 3802 (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse – sundhed) den 15. juni 2021

EUU alm. del (20) – bilag 593 (kommenteret dagsorden)

Sundhedsministeren: Jeg er her i dag for at forelægge sundhedsdelen af det kommende EPSCO-rådsmøde i Luxembourg. Der er fem punkter på dagsordenen.

Først er der de tre forordningsforslag i Kommissionens såkaldte Sundhedsunionspakke. Det ene af forslagene – det, der handler om Lægemiddelagenturet, EMA – er sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på generel indstilling. De to øvrige forslag – om ECDC og om alvorlige grænseoverskridende sundhedstrusler – er på dagsordenen som fremskridtsrapporter. De tre forslag har været drøftet parallelt i løbet af foråret, og især Kommissionen lægger pres på for at sikre en hurtig afslutning på forhandlingsforløbet om den samlede pakke. Derfor forelægger jeg de tre forslag til forhandlingsoplæg i dag.

De to sidste dagsordenspunkter forelægger jeg til udvalgets orientering. Det drejer sig om et sæt rådskonklusioner om adgang til lægemidler og medicinsk udstyr og en drøftelse om covid-19.

Samlet om de tre forordningsforslag i Sundhedsunionspakken

Som jeg orienterede udvalget om tilbage i december 2020, fremsatte Kommissionen den 11. november tre forordningsforslag, som skal styrke det fælles beredskab over for grænseoverskridende sundhedstrusler. Der er to forslag om styrkelse af henholdsvis Det Europæiske Lægemiddelagentur, EMA, og Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme, ECDC. Der er også et tredje forslag, som skal styrke den generelle ramme for koordination og indsats mod grænseoverskridende sundhedstrusler i EU, og som erstatter en eksisterende rådsafgørelse fra 2013.

Når vi ser på de foreløbige erfaringer fra den nuværende pandemi, er der ingen tvivl om, at samarbejdet kan og skal forbedres. Forslagenes formål er overordnet at gøre EU og medlemslandene bedre i stand til at håndtere sundhedskriser og styrke sundhedssikkerheden. Det er regeringen grundlæggende positiv over for. I den forbindelse er vi enige i, at vi skal styrke mandatene for de to agenturer, ECDC og EMA, så de kan levere faglig rådgivning i forbindelse med håndteringen af grænseoverskridende sundhedstrusler.

Det er også nyttigt med en opdatering af de generelle rammer for samarbejdet, men det er selvfølgelig vigtigt for regeringen, at medlemslandenes ansvar for det nationale sundhedsberedskab og for beslutninger om konkrete responstiltag respekteres.

FO 1. Forslag til forordning om styrkelse af Det Europæiske Lægemiddelagenturs rolle i forbindelse med kriseberedskab og krisestyring med hensyn til lægemidler og medicinsk udstyr

– *Generel Indstilling*

KOM (2020) 0725

Rådsmøde 3802 – bilag 2 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (20) – bilag 563 (udvalgsmødereferat side 260, senest behandlet i EUU 26/11-20)

Sundhedsministeren: Covid-19-pandemien har belyst en række svagheder med hensyn til at sikre tilgængeligheden af lægemidler og medicinsk udstyr i EU. I Danmark og i andre medlemslande har vi derfor været nødt til at træffe vores egne nationale foranstaltninger for at sikre forsyningssikkerheden. Man kan vel nu konkludere, at vi generelt har haft en heldig hånd med det i Danmark – at vi er ret stærke på det område. Vi har derfor generelt haft det nødvendige medicinske udstyr, og vi har ikke oplevet mangel på kritisk medicin. Men vi er enige med Kommissionen i, at der er behov for at sikre forsyningen i EU af helt afgørende medicinsk udstyr og lægemidler under fremtidige sundhedskriser – så der tænkes på tværs af alle medlemslande.

Med forslaget til forordning om Det Europæiske Lægemiddelagentur (EMA) er der lagt op til, at agenturet skal være bedre rustet til at kunne agere hurtigt, effektivt og koordineret i alvorlige situationer og sundhedskriser som covid-19-pandemien. EMA skal bl.a. bidrage med, at der udarbejdes lister over kritiske lægemidler og kritisk medicinsk udstyr, der vurderes vitale under en given sundhedskrise. Samtidig styrkes agenturets overvågning af forsyningen af – og efterspørgslen efter – lægemidler og medicinsk udstyr. For at kunne gøre det indebærer forslaget også generelt en øget udveksling af data om f.eks. lagre af lægemidler, herunder krav om indberetning af data fra producenterne om f.eks. forsyningslinjer.

Forslaget vil desuden give Kommissionen mulighed for at træffe foranstaltninger med henblik på at afbøde potentielle eller faktiske mangler på lægemidler og medicinsk udstyr. I den forbindelse har det været vigtigt for regeringen, at anbefalinger fra Kommissionen om foranstaltninger forbliver ikkebindende for medlemslandene. Kommissionen har under forhandlingerne mundtligt bekræftet, at sådanne foranstaltninger vil have vejledende karakter.

Efter forslaget kan der i visse situationer finde udveksling af sundhedsdata sted – f.eks. i forbindelse med at der under en sundhedskrise skal udarbejdes videnskabelige vurderinger af lægemidler, som har potentiale til at blive anvendt i håndteringen af den pågældende sundhedskrise. Det fremgår af forslaget, at udveksling af persondata skal ske i overensstemmelse med GDPR.

Samlet set er det regeringens vurdering, at de foreslåede ændringer i EMA's mandat vil bidrage positivt til at styrke det fælles beredskab i forhold til at sikre forsyningen med kritiske lægemidler og udstyr i en kommende sundhedskrise.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går således ud på, at Danmark tilslutter sig forordningsforslaget om en styrkelse af det Europæiske Lægemiddelagentur.

Fra dansk side vil vi generelt arbejde for, at forordningen giver redskaber til, at potentielle og aktuelle mangelsituationer for kritiske lægemidler og kritisk medicinsk udstyr kan monitoreres.

I den forbindelse lægger regeringen vægt på, at der udarbejdes fleksible lister over kritiske lægemidler og kritisk medicinsk udstyr, der vurderes vitale under en given sundhedskrise – lister, som også er relevante i national kontekst.

Regeringen lægger derudover vægt på, at anbefalinger fra Kommissionen om foranstaltninger forbliver ikke-bindende for medlemslandene.

Regeringen lægger endvidere vægt på, at bestemmelserne i forordningen vedrørende databeskyttelse er klare og dertil, at bestemmelser, der vedrører deling af personoplysninger (f.eks. sundhedsdata), er i overensstemmelse med både EU's og medlemslandenes databeskyttelsesregler.

Derudover arbejder regeringen for, at kravene til indberetning af data ikke bliver mere vidtgående for virksomhederne og de nationale myndigheder, end det er relevant i krisesituationer.

Regeringen vurderer, at det foreliggende kompromisforslag imødekommer de danske prioriteter, og at vi på den baggrund vil kunne tilslutte os forslaget.

Søren Søndergaard: I Enhedslistens øjne er der ganske vist tale om et positivt forsøg på at undgå national hamstring og på at sikre, at man har et overblik over, hvor der er tilgængelige hjælpemidler til at afbøde pandemier. Men der er to centrale punkter, som bekymrer os.

For det første er det uklart for os, om der afgives national kompetence til EU i forbindelse med pandemirenskabet og håndteringen. Derfor skal ministeren ikke nøjes med at »lægge vægt på« eller »arbejde for«, men skal »lægge afgørende vægt på«, at EU ikke får kompetence til at tage beslutninger om pandemiberedskab og håndtering, der overtrumfer national kompetence – eller, at det skal vurderes af EU, om en beslutning kan træffes, eksempelvis en lokal nedlukning.

For det andet er det uklart for os, hvor bureaukratisk og dyrt det bliver. Enhedslisten kan ikke være med til, at udgifter og byrderne for sundhedsvæsenet stikker af, og det er der ingen garanti imod i forslaget. Derfor er vores støtte betinget af, at regeringen som minimum lægger stor vægt på – og dermed vil arbejde meget aktivt for – at afklare prisens størrelse og hvor meget mængden af bureaukrati vil øges.

Rasmus Nordqvist: Socialistisk Folkeparti kan give opbakning til det grundlæggende, men vi savner gennemsigtighed. Vi mener, at regeringen for at sikre transparens skal arbejde for, at styringsgruppens sammensætning bliver offentlig.

Det er samtidig vigtigt, at medlemmerne ikke har økonomiske interesser i lægemiddelindustrien. Der må sikres en tydelig adskillelse.

Referater og dagsordener bør også være offentlige – ellers er gennemsigtigheden ikke reel. Hvis man skal kritisere noget i forbindelse med det fantastiske fælles arbejde i EU om covid-19 og især vaccinerne, er det jo det totale fravær af transparens. Ja, jeg ved godt, at man gav europaparlamentsmedlemmerne lov til at komme hen i et læserum, men de må ikke medbringe blyant og nærmest heller ikke briller. Og der er jo tale om komplekse sager, man ikke bare kan sidde og læse uden at tage notater. Den gennemsigtighed er jo ikke reel.

Vil ministeren på rådsmødet tale for gennemsigtighed på disse punkter?

Sundhedsministeren: Jeg kan forstå, at Søren Søndergaard er enig i grundmelodien – det er positivt, for det tyder på, at ret mange kan samles om store dele af grundmelodien. Men du ønsker, at vi skal ændre vægtene. Hvor stor vægt regeringen lægger på de enkelte dele, er en vurdering, der afhænger af flere faktorer, herunder fremdriften i forhandlingerne. Man kunne i teorien lægge afgørende vægt på alt, men så mister man jo indflydelse. Vi skal beholde et vist manøvrerum, så man i praksis ikke melder sig ud af forhandlingerne og mister muligheden for at påvirke afgørende skridt fremad. Det er vurderingen, at det går den rigtige vej, og vi er ikke bekymrede. Vi forstår på forhandlerne, at de udeståender der er, ser ud til at kunne blive løst.

Kim Valentin: Venstre støtter forhandlingsoplægget, men ser gerne, at regeringen sørger for, at de dele, som det er bedst at beholde på nationalt plan, også bliver det.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten og Nye Borgerlige havde ytret sig imod det.

Se også dialogen under punkt 2 og 3.

FO 2. Forslag til forordning om ændring af forordning (EF) nr. 851/2004 om oprettelse af et Europæisk Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme

– *Fremskridtsrapport/Tidlig forelæggelse*

KOM (2020) 0726

Rådsmøde 3802 – bilag 2 (samlenotat side 10)

EUU alm. del (20) – bilag 563 (udvalgsmødereferat side 260, senest behandlet i EUU 26/11-20)

Sundhedsministeren: Det andet forslag omhandler en styrkelse af det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme (ECDC). Der lægges op til, at centeret skal have styrket sin kapacitet til at foretage epidemiologisk overvågning og til at analysere udbrud af smitsomme sygdomme. ECDC vil også få styrket sit mandat i forhold til at levere sundhedsfaglig rådgivning og anbefalinger til medlemslandene. Der skal oprettes EU sundhedsindsatsgruppe (*EU Health Task Force*) under ECDC. Indsatsgruppen skal kunne mobiliseres til at assistere ved håndteringen af lokale sygdomsudbrud både i medlemslandene og i tredjelande.

Der er også lagt op til, at ECDC skal spille en central rolle i en indsats for at styrke det fælles sundhedsberedskab i EU. Centeret skal bl.a. bidrage til etablering af en europæisk beredskabsplan og til en løbende evaluering og videreudvikling af de nationale beredskaber.

Regeringen er enig i, at det er rigtigt at styrke ECDC's rolle og samarbejde med medlemslandene om sundhedsberedskabet. Det er dog også vigtigt, at tiltagene ikke griber ind i medlemslandenes ansvar og kompetence på sundhedsområdet. Under forhandlingerne har Kommissionen også her bekræftet, at ECDC's anbefalinger ikke vil være bindende for landene.

Det er desuden vigtigt, at forslaget understøtter effektive arbejdsgange og sikrer, at der ikke sker unødvendigt dobbeltarbejde. I det seneste kompromisforslag fra formandskabet er der – bl.a. på opfordring fra Danmark – flere steder indsat referencer til tæt koordination og samarbejde med WHO.

Det er min forventning, at vi også med dette forslag kan komme i mål med en løsning, som bidrager til at styrke det fælles beredskab, og som vi kan støtte fra dansk side.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går ud på, at Danmark tilslutter sig forordningsforslaget om en styrkelse af Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme.

Det er positivt, at vi får styrket ECDC således, at centeret fremover bedre kan bistå medlemslandene med vejledning og analyse – og så EU står endnu bedre rustet til at kunne håndtere fremtidige sundhedskriser.

Det er dog vigtigt, at der er plads til, at medlemslandene tilrettelægger deres pandemihåndtering forskelligt. Regeringen lægger derfor vægt på, at anbefalinger fra ECDC forbliver ikkebindende for medlemslandene.

Regeringen lægger også vægt på, at bestemmelser, der vedrører deling af personoplysninger – det kan bl.a. være sundhedsdata – er i overensstemmelse med både EU's og medlemslandenes databeskyttelsesregler.

Endelig vil regeringen arbejde for, at samarbejdet om sundhedssikkerhed og beredskab tilrettelægges på en effektiv måde, der ikke medfører dobbeltarbejde. I den sammenhæng skal der tages højde for ressourcetrækket hos de nationale myndigheder samt for mulige overlap og snitflader i forhold til WHO.

Søren Søndergaard: Det er nogenlunde de samme problematikker, som gør sig gældende her som under punkt 1. Enhedslisten er skeptisk, fordi det er uklart, om der afgives national kompetence. ECDC skal bestemt kunne give anbefalinger og vejledninger til håndtering og behandling af smitsomme sygdomme, både på EU-niveau og på nationalt niveau; men da EU sjældent er så hurtige, er det sidstnævnte nok ikke særligt brugbart i en krise. Både denne forordning og nr. 7/27 beskriver evalueringer af nationale handleplaner, der hurtigt kan blive u hensigtsmæssigt bureaukratiske og dermed ikke til hjælp. Og hvad indebærer det, at ECDC skal kunne gennemføre missioner i medlemslandene? Vil vi f.eks. kunne komme i en situation, hvor vi ikke kan indføre en lokal nedlukning på grund af ECDC's nye mandat?

Enhedslisten udgangspunkt er dette: Da det er uklart, om der afgives national kompetence til EU i forbindelse med pandemiberedskabet og håndteringen, skal ministeren også i forhandlingerne om dette forslag lægge afgørende vægt på, at EU ikke får kompetence til at tage beslutning om pandemiberedskab og håndtering, der overtrumfer national kompetence – eller at det skal vurderes af EU, om en beslutning kan træffes eller ej, f.eks. en lokal nedlukning.

For det andet er det igen uklart, hvor bureaukratisk og dyrt det bliver. Enhedslisten kan som under punkt 1 ikke være med til, at udgifterne og byrderne til sundhedsvæsenet stikker af, og vi mener ikke, at forslaget omfatter en garanti mod det. Derfor er det nødvendigt for Enhedslisten, at ministeren lægger stor vægt på, at det ikke kommer til at ske.

Sundhedsministeren: EU vil hverken kunne forhindre eller pålægge lokale nedlukninger i landene med dette forslag.

Rasmus Nordqvist: Jeg har et spørgsmål om datahåndteringen. Den 5. februar kom Den Europæiske Ombudsmand med en lidt kras kritik af måden, man indsamler og formidler data på. Og hvis man skal løfte et øjenbryn over noget, der går på tværs af dagens tre forhandlingsoplæg, er det vedrørende datahåndteringen – især håndteringen af personlige data. Det er meget vigtigt, at vi ikke giver los på det punkt. Der kæmpes i Europa-Parlamentet for ordentlig beskyttelse af personlige data, og det er vigtigt at understrege, at man ikke kun skal henvise til GDPR, men gå skridtet videre. Kan ministeren bekræfte, at det er fuldstændig afgørende, at vi har en ordentlig sikkerhed, hvad angår personlige data – herunder sundhedsdata?

Kim Valentin: Venstres holdning er, at forslaget udgør et tveægget sværd. For det er godt at arbejde sammen om disse ting i EU, men det foregående halvandet år har også lært os, at sundhed i allerhøjeste grad er national kompetence, og at vi skal være rigtig dygtige til at beskæftige os med sundhedsspørgsmål i de enkelte lande. Desuden er det, ECDC har lavet indtil videre, ikke imponerende. ECDC har brug for at få dækket flere områder, så de kan være effektive.

Jeg forstår således godt, hvorfor regeringen vil lægge »vægt« og ikke »stor vægt« eller »afgørende vægt« i forhandlingerne om de tre forslag. Afvejningen handler nemlig netop om, hvad der skal ligge på nationalt plan, og hvad der skal samarbejdes om i EU. Her mener Venstre, at vi skal sørge

for det størst mulige manøvrerum i forhandlingerne. Selv om det ikke er på dagsordenen, kunne det da være meget rart lige at nævne, at det kunne komme på tale at placere nogle af disse institutioner i Danmark.

Venstre støtter forhandlingsoplægget, men ser gerne, at regeringen sørger for, at de dele, som det er bedst at beholde på nationalt plan, også bliver det. I øvrigt har Venstre udarbejdet en liste på otte punkter over spørgsmål, vi mener man skal gøre noget ved:

1. Der skal indføres en ny mekanisme, som koordinerer fælles lagre, udstyr og kontakt til netværk.
2. Det eksisterende center i Stockholm skal styrkes.
3. Det Europæiske Lægemiddelagentur skal opgraderes økonomisk og mandskabsmæssigt.
4. Der skal sættes flere penge af til produktion.
5. Der skal foretages fælles indkøb, og der skal være fælles værnemidler, udstyr og ikke mindst respiratorer – vi husker jo, hvordan det gik med dem.
6. EU skal være med til at skabe rammerne for en europæisk produktion af vacciner, test og udstyr.
7. Den såkaldte civil protection mechanism skal styrkes.
8. Horizon-samarbejdet skal have tilført flere penge.
9. Der skal udvikles digitale hjælpemidler til at spore og inddæmme smitte. Det sidste har Danmark jo også været en fortaler for.

Denne ottepunktsplan er et indspark til, hvordan man kan blive mere ambitiøs på området – både nationalt og internationalt. Det ene udelukker ikke det andet. Det er til gengæld klogt, at ministeren beder om et mandat til at lægge vægt og ikke afgørende vægt eller stor vægt på mange af disse punkter, fordi vi bevæger os på en knivsæg, og der skal man være i stand til at forhandle. Vi er meget spændte på at se, hvad ministeren egentlig kommer hjem med på denne dagsorden.

Sundhedsministeren: Jeg må indrømme over for Rasmus Nordqvist, at jeg simpelt hen ikke har set Den Europæiske Ombudsmands kritik af ECDC. Det vil jeg læse op på, for det er da pinligt. Men jeg er fuldstændig enig i, at der skal være sikkerhed om vores sundhedsdata. Ikke alene reel sikkerhed, men også en følelse af sikkerhed hos borgerne. Man må ikke blive nervøs for at bruge sundhedsvæsenet.

Det er vigtigt for regeringen, at de bestemmelser i alle tre forslag, der vedrører deling af personoplysninger, håndteres i overensstemmelse med EU's såvel som medlemslandenes databeskyttelsesregler. I de foreliggende kompromistekster er der ikke noget, som gør os bekymrede. Men jeg kommer naturligvis tilbage til udvalget, hvis det viser sig anderledes, og der faktisk bliver behov for at vende nogle problemstillinger.

Rasmus Nordqvists pointer om transparens var kloge, tiltalende og velformulerede. Jeg vil gerne tage dem med til drøftelserne. Men jeg kan naturligvis ikke forudse, hvad de andre lande siger til det.

Tak til Kim Valentin for de otte punkter. Jeg synes, at det lyder uhyre spændende, og vi har helt sikkert interessante diskussioner foran os. Det er rigtig godt, at Venstre har gjort sig de tanker. Jeg er enig i, at der er tale om et tveægget sværd: Vi skal have mere samarbejde, mere udveksling, bedre deling af viden og data, styrkelse af de fælles institutioner – men uden at vi afskaffer den nationale handleret. Men det er en national beslutning, hvad de enkelte lande vælger at gøre. Jeg har f.eks. opfordret de øvrige lande til at segmentere flere positive test, så kan vi få et overblik over, hvilke varianter der spredes i Europa. Men jeg kan ikke pålægge dem det, og det kan EU heller ikke. Danmark segmenterer 80 og 90 pct. positive test, så vi ved præcis, hvad har vi af deltavarianten, B7 osv. Det er afgørende. Det land, der er næstbedst til at segmentere, er Storbritannien, men de er jo uden for EU nu. Mange lande i EU segmenterer derimod blot mellem en enkelt og et par procent af de positive prøver. Det betyder, at de data, vi får fra dem, er nærmest ubrugelige til at skabe et overblik over varianternes udbredelse i Europa. Men at man ikke segmenterer yderligere, er et nationalt valg. Kim Valentin udtrykte det meget præcist, da han sagde, at der er tale om et tveægget sværd.

Dernæst til Søren Søndergaard: Ingen af os kan lide bureaukrati, men når to embedsmænd mødes, kan det også være fornuftsaseret – det ved jeg, at du også er med på. Der er ingen tvivl om, at styrkelsen af samarbejdet vil betyde, at vi også fra vores sundhedsmyndigheders side vil skulle engagere os aktivt. Det er vores forventning, at Danmark vil få enormt meget ud af det. Det har været enormt gavnligt for Danmark, at Kåre Mølbak har været rådgiver for Kommissionen om covid-19. Det gav os et netværk og viden til vores eget beredskab. Men det er klart, at det skal defineres, hvad forslaget medfører.

Rasmus Nordqvist: Jeg kan kun anbefale ministeren at læse Den Europæiske Ombudsmands rapport om covid-19-håndteringen hos ECDC. Det er ganske interessant læsning.

Tak til ministeren for at medtage Socialistisk Folkepartis input. Det bliver godt at fremhæve transparensen, for det er ikke alle lande, der finder det lige vigtigt. Men der skal være åbenhed om disse vigtige nye institutioner. De Grønnes skyggeordfører på området i Europa-Parlamentet, vores egen Margrete Auken, skal nok hjælpe ministeren, så meget hun kan.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten og Nye Borgerlige havde ytret sig imod det.

Se også dialogen under punkt 1 og 3.

FO 3. Forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om alvorlige grænseoverskridende sundhedstrusler og om ophævelse af afgørelse nr. 1082/2013/EU

– *Fremskridtsrapport/Tidlig forelæggelse*

KOM (2020) 0727

Rådsmøde 3802 – bilag 2 (samlenotat side 16)

EUU alm. del (20) – bilag 563 (udvalgsmødereferat side 260, senest behandlet i EUU 26/11-20)

Sundhedsministeren: Det tredje forslag i sundhedsunionspakken skal styrke den generelle ramme for koordination og indsats mod grænseoverskridende sundhedstrusler i EU. Forordningen skal erstatte en eksisterende rådsafgørelse fra 2013.

Forslaget om grænseoverskridende sundhedstrusler har bl.a. til hensigt at styrke samarbejdet i Sundhedssikkerhedskomiteéen, der forkortes HSC (Health Security Committee). HSC er en myndighedsgruppe, hvor Sundhedsstyrelsen deltager på vegne af Danmark. HSC får med forslaget udvidet sine opgaver, så den kan vedtage udtalelser og vejledninger til medlemslandene.

Med forslaget lægges der op til et øget samarbejde om beredskabsplanlægning. Der skal etableres en fælles plan for sundhedsberedskabet i EU, og samarbejdet om udvikling af landenes egne nationale beredskabsplaner skal styrkes. Med et par års mellemrum skal medlemslandene fremlægge en rapport for Kommissionen om deres beredskabsplanlægning på nationalt plan.

Som jeg var inde på tidligere, skal ECDC foretage en vurdering af de nationale beredskabsplaner. På baggrund af den vurdering skal landene udarbejde handlingsplaner, som adresserer de anbefalinger, ECDC måtte komme med.

Vedrørende denne del af forslaget er det vigtigt for regeringen, at proceduren for evalueringen af de nationale beredskaber ikke bliver for omfattende og ressourcetung. Her er det positivt, at der med det seneste kompromisforslag bl.a. er lagt op til at forlænge kadencen, så der bliver et år mere mellem evalueringerne.

Der lægges endvidere op til styrket samarbejde om kriserespons. Forslaget indebærer bl.a., at Kommissionen nedsætter en ekspertgruppe, der skal rådgive Kommissionen i forbindelse med beslutninger om at erklære en såkaldt folkesundhedsmæssig krisesituation på EU-plan.

Ekspertgruppen skal også rådgive Kommissionen om mulige anbefalinger til medlemslandene om iværksættelse af midlertidige sundhedstiltag.

I den forbindelse er det vigtigt for regeringen, at anbefalinger fra HSC og fra Kommissionen forbliver ikke-bindende for medlemslandene. Det er noget af det, vi forsat vil have fokus på her i den sidste del af forhandlingsforløbet. Heldigvis står vi ikke alene. Medlemslandene er generelt meget opmærksomme på de nationale kompetencer på sundhedsområdet. Derfor forventer jeg også, at der kan findes løsninger på de sidste udeståender, som er tilfredsstillende set fra et dansk synspunkt.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går ud på, at Danmark tilslutter sig også dette forordningsforslag.

Som ved forslaget om ECDC lægger regeringen vægt på, at anbefalinger fra ECDC, Kommissionen og HSC forbliver ikke-bindende for medlemslandene.

Regeringen vil også vedrørende denne forordning generelt arbejde for, at samarbejdet tilrettelægges på en effektiv måde, der ikke medfører dobbeltarbejde. Der skal også her tages højde for resourcetrækket hos de nationale myndigheder samt for mulige overlap og snitflader i forhold til WHO.

Og også her lægger regeringen vægt på, at bestemmelser, der vedrører deling af personoplysninger, er i overensstemmelse med såvel EU's som medlemslandenes databeskyttelsesregler.

Søren Søndergaard: Vi skal sikre, at kompetencefordelingen på sundhedsområdet respekteres. Enhedslisten finder, at der er flere uklarheder i forslaget, bl.a. hvad angår snitfladerne til WHO. Det er desuden en dårlig idé, at HSC skal kunne vedtage responsplaner for medlemsstaterne – det er kun i orden, hvis de pågældende responsplaner blot er vejledende. Enhedslisten mener ikke, at det bør være Kommissionen, der skal vedtage anbefalinger om sundhedstiltag i medlemslandene. Hvis andre end medlemslandene selv skal gøre det, er det de sundhedsfaglige organer.

Ligesom under punkt 1 og 2 er det Enhedslistens udgangspunkt, at det er uklart, om der afgives kompetence til EU. Derfor skal regeringen lægge afgørende vægt på, at EU ikke får kompetence til at tage beslutninger om pandemiredskab og håndtering, der overtrumfer national kompetence – eller at det skal vurderes af EU, om en beslutning kan træffes, f.eks. om lokale nedlukninger.

For det andet er det – igen ligesom under punkt 1 og 2 – uklart, hvor bureaukratisk og dyrt det bliver. Derfor skal ministeren lægge stor vægt på dette punkt.

Overordnet er Enhedslisten ikke uenig i de intentioner, ministeren har skitseret. Men intentionerne afspejles ikke i forhandlingsoplæggets formulering. Nu har Enhedslisten sagt sin mening; så må ministeren tage stilling til, om det kan bruges, eller om Enhedslistens opbakning må undværes.

Kim Valentin: Venstre støtter forhandlingsoplægget, men ser gerne, at regeringen sørger for, at de dele, som det er bedst at beholde på nationalt plan, også bliver det.

Sundhedsministeren: Med det foreliggende forslag forpligter man ikke medlemslandene til at indrette nationale beredskabsplaner på en måde, som er i overensstemmelse med anbefalingerne fra ECDC eller Kommissionen. Der er frihed til at gøre, som man vil.

Regeringen er generelt opmærksom på, at det styrkede samarbejde ikke må gribe ind i medlemslandenes kompetencer på sundhedsområdet. Det er også det, Kim Valentin er inde på: Vi vil have mere samarbejde, men vi vil ikke fjerne de enkelte landes handlemuligheder og afkræve dem at gøre noget på en bestemt måde. Det er den knivsæg, vi balancerer på.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten og Nye Borgerlige havde ytret sig imod det.

Se også dialogen under punkt 1 og 2.

4. Rådskonklusioner om adgangen til medicinsk udstyr og lægemidler

– Vedtagelse

Rådsmøde 3802 – bilag 2 (samlenotat side 23)

Sundhedsministeren: Ud over de tre forslag til forordninger i sundhedsunionspakken har formandskabet taget initiativ til et sæt rådskonklusioner om lægemidler og medicinsk udstyr. Der er tre overordnede temaer i rådskonklusionerne:

1. Sikring af adgangen til lægemidler og medicinsk udstyr.
2. Sikring af tilgængeligheden af lægemidler og medicinsk udstyr.
3. Sikring af overkommelige priser og brug af real world data.

Noget af det, der fokuseres på i konklusionerne, er de strukturelle behov for at løse udfordringer, som landene har med at sikre rettidig adgang til innovative lægemidler og medicinsk udstyr.

Samtidig understreges det, at generiske lægemidler (dvs. kopilægemidler) og biosimilære lægemidler – herunder ældre lægemidler, der er vigtige for patienter og sundhedssystemer – ligeledes skal være tilgængelige. Det er vi fra dansk side helt enige i, da det er en vigtig dagsorden, som skal løses i de kommende år.

Rådskonklusionerne fremhæver endvidere vigtigheden af at fremme produktionen af indholdsstoffer til lægemidler. Og at vi får styrket produktionskapaciteten for kritiske lægemidler inden for EU og får diversificeret forsyningslinjerne, så vi er mindre sårbare, særligt i en krisesituation. Det er også noget af det, som det kommende EU-agentur for kriseberedskab- og indsats på sundhedsområdet (HERA) forventes at skulle tage sig af.

Rådskonklusionerne bemærker også, at Kommissionens lægemiddelstrategi indeholder en kommende revision af den generelle lægemiddellovgivning. Her understreges det, at den nuværende europæiske regulatoriske ramme skal tilpasses, således at adgangen til lægemidler af høj kvalitet, effektivitet og sikkerhed sikres for borgerne i EU. Et arbejde, Danmark selvfølgelig vil blive en aktiv del af.

Medlemslandene og Kommissionen opfordres desuden til at overveje nye metoder til investering i udvikling af nye lægemidler til uopfyldte medicinske behov. Det gælder f.eks. i forhold til antibiotikaresistens (AMR). Som det er udvalget bekendt, er dette en vigtig dagsorden for Danmark, og vi finder det således positivt, at det er nævnt i teksten.

Det anerkendes i rådskonklusionerne, at såkaldt real world-evidens kan tilføre vigtig viden og understøtte beslutninger om, hvad de bedste behandlingsmuligheder er.

Rådskonklusionerne understreger endelig, at der på tværs af EU er udfordringer med at blive klar til, at forordningen om medicinsk udstyr til in vitro-diagnostik (IVDR) kan finde anvendelse næste år som planlagt. Regeringen følger udfordringerne tæt og foretrækker en overgangsordning frem for en fuld udskydelse af hele forordningen – så den patientsikkerhedsmæssige forbedring af området ikke udskydes for længe.

Regeringens holdning

Samlet set stiller regeringen sig positiv over for formandskabets initiativ. Det er vigtigt at sætte fokus på lægemidler og medicinsk udstyrs vigtige rolle i sundhedsvæsenet. Og der er behov for at sikre, at der udvikles de rigtige lægemidler, samt at de er kontinuerligt tilgængelige i EU. Det er også afspejlet i Kommissionens lægemiddelstrategi, der bl.a. understreger, at sikker forsyning af lægemidler kun kan sikres ved hjælp af en langsigtet strategi baseret på en bred vifte af sundhedspolitiske tiltag.

Regeringen følger selvfølgelig arbejdet med lægemiddelstrategien tæt og er opmærksom på de mange interesser, vi har i den. Regeringen kan således tilslutte sig rådskonklusionerne.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

5. Covid-19 – Opdatering på pandemisituationen

– Udveksling af synspunkter

Rådsmøde 3802 – bilag 2 (samlenotat side 27)

Sundhedsministeren: Siden jeg sendte samlenotatet til udvalget, har formandskabet oplyst, at drøftelsen primært skal handle om coronapas – både om dets anvendelse i EU og på nationalt plan.

Brugen af coronapas herhjemme bidrager til epidemikontrollen og har været en forudsætning for genåbningen på flere områder. I Danmark skal coronapasset ses som et supplement til de øvrige smitteforebyggende tiltag som eksempelvis mundbind – som vi vil bruge ganske få dage endnu generelt i vores samfund – foruden afstand og hygiejne.

Vi støtter også coronapasset som et vigtigt værktøj til, at danskerne og resten af EU's borgere igen kan rejse mere frit. Her spiller det europæiske coronapas en afgørende rolle, da det er med til at sikre, at medlemslandene gensidigt kan anerkende hinandens coronapas.

Det har været vigtigt for regeringen, at medlemslandene selv skal have mulighed for at fastsætte de sundhedsfaglige regler om test, immunitet og vaccination for accept af covid-19-certifikater. Men af hensyn til gennemsigtigheden for borgerne er det hensigtsmæssigt, at der sikres en vis ensretning af regler på tværs af EU-landene. Justitsministeren forelagde i sidste uge ændringsforslag til rådshenstillingen om rejserestriktioner inden for EU's indre grænser. Ændringen skal bl.a. sikre, at der tages højde for det europæiske coronapas i landenes rejserestriktioner.

Det kan også nævnes, at vi i arbejdet med det europæiske coronapas arbejder på at sikre, at kombinationsforløb af vacciner bliver anerkendt i alle andre europæiske lande. Det er vigtigt, at de borgere, som har modtaget første dosis med en AstraZeneca-vaccine og efterfølgende er blevet færdigvaccineret med en mRNA-vaccine, kan være sikre på, at deres vaccination anerkendes. Det er også blevet rejst i forbindelse forhandlingerne om ændringsforslaget til rådshenstillingen om rejserestriktioner inden for EU's indre grænser.

Vi vil fra Danmarks side desuden gerne være med til at undersøge mulighederne for, om der på tværs af tredjelande kan opnås en tilsvarende fælles ramme for gensidig anerkendelse.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

6. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

7. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Mødet sluttede kl. 15.29.